

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЗВО «УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ»**

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Вченою радою ННІМП ДЗВО

«Університет менеджменту освіти»

«10» вересня 2020 року, протокол № 7

Голова Вченої ради ННІМП ДЗВО

«Університет менеджменту освіти»

О. В. Алейнікова

Програма

**Комплексного екзамену з фаху здобувачів третього (освітньо-наукового)
рівня вищої освіти ступеня доктора філософії у Державному закладі
вищої освіти «Університет менеджменту освіти»**

Київ- 2020

Програма комплексного екзамену з фаху здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування», освітньо-наукової програми «Публічне управління та адміністрування»

Розробники:

Алейнікова Олена Володимирівна, доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри публічного управління і проектного менеджменту Навчально-наукового інституту менеджменту та психології ДЗВО «УМО»,

Карташов Євген Григорович, завідувач кафедри публічного управління і проектного менеджменту, доктор наук з державного управління, доцент;

Ковтун Оксана Анатоліївна, завідувач відділу міжнародного співробітництва ДЗВО «УМО», доцент кафедри публічного управління і проектного менеджменту, кандидат наук з державного управління, доцент;

Букорос Тетяна Олександрівна, професор кафедри публічного управління і проектного менеджменту, кандидат політичних наук, доцент;

Жукова Ірина Віталіївна, заступник директора Навчально-наукового інституту менеджменту та психології ДЗВО «УМО», кандидат наук з державного управління, доцент.

Стейкголдери:

Токарева Валентина Іванівна, проректор з науково-педагогічної роботи Донецького державного університету управління, доктор наук з державного управління, професор;

Діденко Ніна Григорівна, професор кафедри публічного управління та адміністрування Інституту підготовки кадрів Державної служби зайнятості України, доктор наук з державного управління, професор;

Дубич Клавдія Василівна, професор кафедри публічного управління та адміністрування Інституту підготовки кадрів Державної служби зайнятості України, доктор наук з державного управління, доцент;

Слобожан Олександр Володимирович, виконавчий директор Громадської організації «Асоціація міст України», член Ради Європейських муніципалітетів і регіонів, кандидат наук з державного управління.

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри
Публічного управління і проектного менеджменту
Навчально-наукового інституту менеджменту та психології
ДЗВО «Університет менеджменту освіти»
(протокол № 1 від 09 вересня 2020 р.)

Затверджено Вченою радою
Навчально-наукового інституту менеджменту та психології
ДЗВО «Університет менеджменту освіти»
(протокол № 7 від 10 вересня 2020 р.)

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Комплексний екзамен з фаху є одним з видів підсумкової атестації випускників, які завершують навчання на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти. Програма комплексного екзамену з фаху складена на основі навчальних програм дисциплін освітньо-наукової програми «Публічного управління та адміністрування» спеціальності 281 «Публічного управління та адміністрування».

Основна мета комплексного екзамену з фаху полягає у визначенні здатності здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня ступеня доктора філософії розв'язувати комплексні проблеми в галузі публічного управління та адміністрування, у тому числі дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових знань та управлінської практики, здатності проводити дослідження на відповідному рівні на основі системного наукового світогляду, використовувати інформаційні та комунікаційні технології, генерувати нові ідеї (креативність), розробляти та реалізувати інноваційні проекти, включаючи власні дослідження, саморозвиватися і самовдосконалюватися протягом життя, оцінювати рівень власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію й професійну мобільність, спілкуватися іноземною мовою, працювати в міжнародному контексті, за потреби відігравати провідну роль в організації командної роботи, ефективно здійснювати науково-педагогічну діяльність, зокрема, у сфері менеджменту освіти, дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики, міжкультурної толерантності та керуватися загальнолюдськими цінностями, уміння доводити унікальність власного наукового пошуку в умовах інформаційного /цифрового суспільства.

Комплексний екзамен з фаху складається з усних відповідей на 4 питання екзаменаційного білету, що охоплюють сутність основних проблем і методів здійснення дослідження з публічного управління та адміністрування, а також навчального процесу у закладі вищої освіти.

Усні відповіді аспірантів на питання екзаменаційного білету повинні чітко віддзеркалювати поєднання фундаментальних знань аспірантів з професійними вміннями і навичками, здатність аспірантів до гнучкого, оперативного розв'язання професійних проблем в умовах змін, невизначеності та соціальної напруженості, уміння працювати над власним розвитком та вдосконаленням, свідчити про наявність високого професійного потенціалу аспіранта.

Відповідь аспірантів на кожне питання екзаменаційного білету оцінюється у 25 балів, загальна максимальна кількість балів на всі питання білету – 100.

Згідно з національною шкалою оцінювання знань «**відмінно – А**» ставиться, якщо аспірант набрав від **90 до 100** балів. Аспірант показав всебічне, систематичне та глибоке знання навчально-програмного матеріалу; вміє вільно виконувати завдання, передбачені програмою, засвоїв основну та знайомий з додатковою літературою, яка рекомендована програмою, проявив творчі здібності в розумінні, управлінні та використанні навчально-програмного матеріалу. вільно володіє матеріалом, дає повні, чіткі і грамотні відповіді на питання білету, наводить приклади з допоміжної літератури та власної практики, демонструє бачення практичного застосування вивченого матеріалу.

Оцінка «**добре - В**» (**82 – 89 балів**) ставиться, якщо аспірант показав повне знання програмного матеріалу; успішно виконав передбачені у програмі завдання та засвоїв літературу, яка рекомендована програмою; показав систематичний характер знань за спеціальністю, спроможний їх самостійно поповнювати та оновлювати в ході подальшої самоосвіти. володіє матеріалом на достатньому рівні, дає повні відповіді, але припускає незначні помилки; наводить приклади з власної практики, частково демонструє бачення практичного застосування вивченого матеріалу.

Оцінка «**добре - С**» (**74-81 балів**) ставиться, якщо аспірант вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; вміє контролювати власну діяльність; добирати аргументи для підтвердження думок, але не дає конкретну вичерпну відповідь, відхиляється від питання білету, не аргументує відповідь прикладами, не посилається на літературні джерела, відчуває труднощі при встановленні зв'язку між питаннями білету та його практичним виконанням у системі викладацької та професійної діяльності.

Оцінка «**задовільно - D**» (**64-73**) та **E (60-63)** ставиться, якщо аспірант володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу; має прогалини в знаннях основного програмного матеріалу, припускався суттєвих помилок у відповідях на питання.

Оцінка «**незадовільно – FX і F**» (**59 і нижче**) ставиться, якщо аспірант не засвоїв матеріал у межах освітньо-наукової програми, не дає конкретної відповіді на питання білету, не наводить прикладів, не ознайомлений з методичною і навчальною літературою з дисципліни.

КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ КОМПЛЕКСНОГО ЕКЗАМЕНУ З ФАХУ
Максимальна кількість балів – 100

Показники	Максимальна кількість балів при оцінюванні відповіді на питання
Усна відповідь на питання екзаменаційного білету (4 питання) Кожне питання оцінюється по 25 балів	25 балів
1. Повнота висвітлення змісту питання	5 балів
2. Логіка побудови відповіді	5 балів
3. Зв'язок теоретичного матеріалу з практичною діяльністю соціального педагога	5 балів
4. Знання науково-методичної літератури з актуальних проблем.	5 балів
5. Культура усного мовлення, володіння державною мовою	5 балів

ТЕМАТИЧНИЙ ЗМІСТ

освітньо-наукової програми «Публічне управління та адміністрування» спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування»

Цикл загальної підготовки

ФІЛОСОФІЯ ОСВІТИ ТА МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

Тема 1. Філософія освіти у проблемному полі філософського знання

Філософія освіти як галузь пізнання. Основні підходи до визначення предмета філософії освіти. Філософія освіти як гранично широка рефлексія на освіту, як наука і світогляд, метод і методологія, логіка й теорія цінностей, які виконують гносеологічну, світоглядну, аксеологічну і ін. функції.

Дуалізм філософії освіти. Особливості філософського осягнення освіти. Філософія як світоглядна стратегія освіти. Методологічні функції філософії освіти.

Філософія як особлива сфера духовно-практичного засвоєння світу, як сутність того дійства (процесу, відносин), яке розгортається у просторі і часі. Філософія в її класичному розумінні як онтологія і гносеологія, соціальна філософія і філософія історії, логіка і аксеологія.

Філософія освіти у міжособистісних відношеннях, соціально-культурних контекстах. Типи раціональності та моделі освіти. Філософія освіти та її взаємодія з іншими галузями філософії та наукового знання.

Тема 2. Освіта як феномен культури та соціальний інститут

Освіта, її сутність та зміст. Освіта як суб'єкт-суб'єктна взаємодія. Освіта як сфера відтворення суспільства і масової соціалізації. Феномен освіти. Освіта і культура. Освіта як єдність навчання, виховання та розвитку людини. Зіставлення понять «соціалізація особистості», «формування особистості», «розвиток особистості» та «освіта».

Освіта та сучасний освітній простір. Ступені, рівні, форми освіти у сучасному світі. Освіта як цінність. «Мета», «ідеал», «цінність»: специфіка вживання цих понять у філософії освіти та психолого-педагогічних практиках.

Освіта як відкрита система: виклики і перспективи. Суперечності глобального освітнього простору. Теоретико-пізнавальні питання дослідження освіти в науці та філософії. Сучасні філософські теорії особистості. Національна і глобальна освіта: взаємодія, інтеграція. Проблема актуальності змісту освіти.

Тема 3. Філософське розуміння сутності освіти в історичному контексті.

Філософське осмислення проблем розвитку вітчизняної освіти

Ідеали та цілі освіти на різних історичних етапах суспільного розвитку. Зародження філософії освіти і виховання. Виховання у Первісному суспільстві. Перші школи світової цивілізації. Феномен античної філософської школи. Педагогічні погляди філософів Давнього світу: Сократа, Платона, Аристотеля та Демокрита. Філософсько-педагогічні погляди Середньовічних мислителів та філософів епохи Відродження. Християнство та інститут освіти в епоху Середніх віків. Філософсько-педагогічні ідеї в духовній спадщині Київської Русі.

Педагогічна думка у країнах Західної Європи у XVII – XVIII ст. Філософські основи західної педагогіки XIX –XX ст. Історична ретроспектива вітчизняної філософсько-освітньої думки у XIX-XX століттях.

Сучасний філософсько-освітній дискурс. Історія розвитку філософії освіти в Україні. Філософія освіти Григорія Сковороди. Освіта в Україні і світі (сучасні реалії). Еволюція ціннісної феноменології освіти. Цінності консерватизму (класичний реалізм; есенціалізм, перенніалізм, ідеалізм, аналітична філософія) та лібералізму (експерименталізм, соціальний реконструктивізм) в філософії освіти. Особистісна парадигма в освіті. Розуміння цінностей освіти в українській філософії. Національні та загальнолюдські цінності та їх роль у сучасній освіті. Морально-етичні засади розвитку освіти. Формування змісту і методів освіти у контексті цілей і цінностей освіти. Проблема актуальності змісту освіти.

Вітчизняна філософія освіти як особливий напрям філософських досліджень: П. Куліш, П. Юркевич та ін. Ідея національної школи та її розвиток в працях К. Ушинського, Б. Грінченка, С. Русової, І.Франка, Я. Чепіги, Г. Ващенко. Зміна цінностей освіти в освітньому просторі України: А. Макаренко та В. Сухомлинський.

Проблемне поле і місце в системі філософського знання в другій половині XX століття – початку XXI століття: В. Андрущенко, В. Бех, І. Бойченко, І. Зязюн, М. Євтух, В. Кремень, С. Клепко, Н. Кочубей, В. Лутай та ін.

Тема 4. Формування та розвиток сучасних освітніх парадигм

Філософські основи нової парадигми освіти. Соціокультурні та антропологічні передумови становлення нової парадигми. Розуміння глобалізації я різноманіття – важливий методологічний ключ до тлумачення інтеграційних процесів у сучасній освіті. Теорія когнітивного розвитку Ж. Піаже: роль соціального середовища в інтелектуальному розвитку. Соціально-історична теорія когнітивного розвитку Л. Виготського. Значення Вальдорфської педагогіки як теорії виховання та навчання людини майбутнього. Школа М. Монтесорі. Фрейдизм, психоаналітична теорія стадій розвитку людини і філософія освіти. Структура особистості та теорія зрілості К. Юнга. Практична значущість ідей Е. Еріксона для розвитку освіти. Епоха постіндустріалізму та стратегії розвитку освіти. Неопрагматизм, екзистенціалізм, постмодернізм та їхні моделі освіти людини. Зародження і трансформація ідеї університету. Універсалізація діяльності сучасного університету. Дослідницький університет та пріоритети його діяльності. Особливості розвитку університетської освіти в Україні. Основні тенденції у розвитку сучасної освіти. Кризи в освіті та криза освіти. Масова освіта: потреби особистості і суспільства. Концепція освіти упродовж життя: реалії і потреби. Нова ідея освіти – залучення людини до постійного активного процесу відкриття, засвоєння світу. Антропологічне зрушення в новій парадигмі освіти. Сучасна система освіти – формування просвітницької людини. Інноваційна людина як модель особистості в новій парадигмі освіти. Людина – Всесвіт. Постмодернізм і трансгресивний перехід з можливостями вибору різних шляхів подальшого розвитку особистості.

Модуль 2. Методологія наукових досліджень

Тема 5. Епістемологічні моделі сучасного наукового дискурсу

Наука як форма знання та епістемологічний дискурс. Епістемологічні наслідки міждисциплінарної революції у науці. Специфіка соціо-гуманітарного наукового дискурсу. Номологічна і ідеографічна епістемології в соціально-гуманітарних науках. Антисциєнтизм і критика лінійного пояснення у дискурсивному і нарратологічному підходах. Герменевтика і феноменологія як філософські засади становлення соціально-гуманітарних методологій. Структуралізм як дослідницька програма. Особливості соціологічного повороту у філософії науки: аналіз реальної практики науки, роль експериментальної діяльності в сучасній науці. Соціологічний підхід до науки як форма натуралізму у філософії науки.

Тема 6. Методологічна функція філософії

Метод і методологія в науці. Розвиток поняття наукової методології. Форми наукового знання. Рівні сучасної наукової методології: спеціальнонауковий, регіональний, загальнонауковий, філософський. Методологічна функція філософії в науці та її соціальна роль. Поняття «дослідження», «філософське дослідження» та «наукове дослідження». Основні завдання наукового дослідження. Способи обґрунтування ідей. Гіпотеза: визначення, класифікація, правила формулювання. Обґрунтування та критика гіпотез. Поняття «нове знання» та «наукова новизна». Основні методологічні характеристики дослідження (методи, принципи, підходи, концепції, парадигми, технології, науковий апарат).

Етапи проектування наукового дослідження. Проблема дослідження. Тема дослідження. Актуальність дослідження. Об'єкт і предмет дослідження. Мета і завдання дослідження. Наукова новизна і теоретичне значення результатів дослідження. Практичне значення результатів дослідження. Достовірність (вірогідність результатів дослідження).

Тема 7. Розробка та експериментальна перевірка концептуальних положень, що покладені в основу дослідження.

Збирання та накопичення матеріалів дослідження. Організація і проведення експерименту: вибір засобів вимірювання, їх конструювання; обробка результатів спостереження.

Аналіз і узагальнення даних дослідження. Визначення репрезентативності висновків. Співставлення результатів дослідження із теорією. Аналіз розходжень. Уточнення теоретичних моделей, досліджень та висновків. Проведення додаткових експериментів. Обробка даних дослідження та оформлення результатів. Основні вимоги щодо написання роботи: стисливість, логічність, конкретність. Реалізація результатів виконаного дослідження. Предмет захисту. Оцінка дослідження. Впровадження результатів дослідження.

11. Рекомендована література

11.1 Базова:

1. Андрущенко В. П., Губерський Л. В., Михальченко М. І. Соціальна філософія. Історія, теорія, методологія : Підручн. для вищ. навч. закл. Вид. 4-те, випр. та доп. – К. : Юрінком Інтер, 2016. 552 с.
2. Андрущенко В., Бойченко М., Гомілко О. [та ін.]. Філософія і методологія розвитку вищої освіти України в контексті євроінтеграційних процесів : монографія. – К. : Пед. думка, 2011. — 320 с.

3. Гершунский Б. С. Философия образования для XXI века. (В поисках практико-ориентированных образовательных концепций) – М.: Изд-во “Совершенство”, 1998. – 608 с.
4. Данильян О. Г. Філософія : підручник. 2-ге вид., переробл. і допов. – Харків : Право, 2018. – 432 с.
5. Історія філософії: проблема людини та її меж. Вступ до філософської антропології як метаантропології: Навч. посібник. – Київ, 2016. 227 с.
6. Кант І. Критика практичного розуму. –К.: Юніверс, 2004. 240 с.
7. Кремень В.Г. Філософія людиноцентризму в стратегіях освітнього простору. – К.: Педагогічна думка, 2009. 520 с.
8. Кремень В. Г. Філософія національної ідеї. Людина. Освіта. Соціум. – К.: Грамота, 2007. – 576 с.
9. Лутай В. Філософія сучасної освіти: Навчальний посібник. – К.: Центр “Магістр – S” Творчої спілки вчителів України, 1996. 256 с.
10. Платон. Государство // Платон. Собрание сочинений в 4-х т. Т. 3. – М.: Наука, 1994.
11. [Саух П. Ю.](#) Философия – образование – воспитание. Треугольник успеха учебно-воспитательного процесса [Электронный ресурс] / В. Ю. Саух // [Вестник Житомирского государственного университета имени Ивана Франко. Педагогические науки](#). 2018. Вып. 3. С. 87-97. - Режим доступа: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VZhDUP_2018_3_17
12. Саух П.Ю. Сучасна освіта: портрет без прикрас»: монографія. –Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2012.
13. Добронравова І.С. Філософія та методологія науки : підручник. К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2008. 223 с.
14. Основи методології та організації наукових досліджень: Навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад’юнтів / за ред. А. Є. Конверського. К.: Центр учбової літератури, 2010. 352 с.
15. Петрушенко В.Л. Філософія. Підручн. Львів: ”Магнолія 2006”, 2011. 506 с.
16. Петрушенко В.Л. Філософія і методологія науки. Львів: Вид-во Львівськ. політехніки, 2016. 132 с.
17. Каламбет С.В., Іванов Ю.В., Півняк Ю.В. Методолія наукових досліджень: Навч. посіб. Дн-вськ: Вид-во Маковецький, 2015. 191 с.

11.2. Додаткова:

1. Андрущенко В. П. Роздуми про освіту: Статті, нариси, інтерв’ю: 2-ге вид. допов. – К.: Знання України, 2008. 819 с.
2. Биков В.Ю. Моделі організаційних систем відкритої освіти: [монографія] / Биков В. Ю. – К.: Атіка, 2008. 684 с.
3. Відкрита освіта: колективний розвиток освіти через відкриті технології, відкритий контент і відкрите знання / За ред. Тору Іійосі та М.С. Віджая Кумара, пер. з англ. А. Іщенко, О. Насика. – К.: Наука, 2009. 256 с.
4. Волинка Г.І. Філософія Стародавності і середньовіччя в освітньому контексті: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. – К.: Вища освіта, 2005. 543 с.
5. Клепко С.Ф. Конспекти з філософії освіти. – Полтава: ПОІППО, 2007. 420 с.
6. Садох О., Варич Н.. Метаморфози справедливості в освітніх практиках– Х.: ХІФТ, 2017. 202с.
7. [Саух П. Ю.](#) Философия и методология стратегии поликультурного образования [Электронный ресурс] / В. Ю. Саух // [Вестник Житомирского государственного университета имени Ивана Франко. Философские науки](#) . 2016. Вып. 1. - С. 5-9. Режим доступа: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vzduffn_2016_1_3

8. Саух П.Ю. Україна на межі тисячоліть: трансформація духу і випробування національним буттям». – Рівне, 2001. 219 с.
9. Щедровицкий П. Г. Проблема онтологии в истории философии и системомыследеятельностной методологии (фрагмент текста “Очерки методологического быта”, 1986–1988 г.г.) // <http://www.fondgp.ru/lib/chteniya/xiii/texts/1>
10. Філософські основи освіти : конспект лекцій для студ. Укр. інж.-пед. акад. – Харків : УПА, 2019. 113 с.
11. Філософські основи освіти : метод. вказ. до проведення практичних занять для студ. Укр. інж.-пед. акад. – Харків : [УПА.], 2019. 21 с.
12. Філософські основи освіти: метод. вказ. до організації та планування самостійної роботи для студ. Укр. інж.-пед. акад. – Харків, [УПА.], 2019. 35 с.
13. Афанасьев А. П. Філософія : навч. посібник для студентів нефілософських спеціальностей. – Маріуполь : ПДТУ, 2014. 175 с.
14. Кралюк П. М. Історія філософії України : підручник. – К. : КНТ, 2015. 652 с
15. Попов В. Ю. Філософія: навчально-методичний посібник для студентів – Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2017. 220 с.
16. Вандишев В.М. Феномен української філософії: пошук ідей: Монографія. Суми: Вид-во СумДУ, 2009. 144 с.
17. Петрушенко В. Л. Філософія (вступ до курсу, історія світової та української філософії, фундаментальні проблеми сучасної філософії) Навч. посіб. Друге видання, виправлене. – Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2019. 596 с.
18. Хамітов Н.В. Філософська антропологія: словник. Видання 2-е, доповнене та перероблене – К.: КНТ, 2014. 472 с.

ІНОЗЕМНА МОВА ТА АКАДЕМІЧНЕ ПИСЬМО

Змістовий модуль 1. Академічне письмо в професійній діяльності науковця

Тема 1. Загальні характеристики академічної іноземної мови.

Tone, audience, purpose, stages of writing, ideas. Paragraph: topic sentence, supporting sentence, concluding sentence. End of paragraph signals. Unity and coherence. Transition signals: sentence connectors, clause connectors, others. Logical order. Kinds of logical order: chronological order, logical division of ideas, comparison / contrast. Subordinators. Comparison transition signals. Contrast transition signals. Conjunctions. Concrete support for the topic sentence. Direct / indirect quotation. Reporting verbs and phrases. Paraphrasing. Types of sentences: independent clause and dependent clause.

Академічна доброчесність. Цінності академічної доброчесності. Плагіат. Порядок врегулювання порушень у сфері академічної доброчесності.

Тема 2. Граматика в іноземній академічній мові

Spoken English and written English. Verb forms: verb tenses, the future, modal verbs, the passive. The infinitive, the gerund, participles. Noun phrases, possessives and demonstratives. Numbers and measurements. Pronouns. Quantifiers. Adjectives, adverbials, comparison, prepositions. Phrasal verbs and patterns with prepositions. Direct and indirect speech. Adverbial clauses, conditional clauses, noun clauses, relative clauses. Irregular noun plurals. Irregular verb forms. Word endings: pronunciation and spelling. Word-building. American English.

Змістовий модуль 2. Представлення результатів професійної діяльності науковця в міжнародному академічному середовищі

Тема 3. Підготовка статті в престижне іноземне видання (Scopus, Web of Science).

Вибір журналу. Тематика журналу. Перевірка рівня журналу по базах Scopus та Web of Science. Комунікація з редактором журналу. Особливості структури статті залежно від журналу. Анотації. Політика цитування. Рекомендовані міжнародні стилі цитування: MLA (Modern Language Association) style, APA (American Psychological Association) Style, Chicago / Turabian / Harvard Style, ACS (American Chemical Society) Style, AIP (American Institute of Physics) Style, IEEE (Institute of Electrical and Electronics Engineering) Style,

Vancouver Style, OSCOLA. Відмова в публікації. Електронні бібліотеки журналів (наприклад, Wiley).

Тема 4. Презентація наукового дослідження на конференції.

Вибір наукового заходу: конгресу, конференції, семінару, воркшопу. Перевірка достовірності інформації щодо проведення наукового заходу. Очна або заочна участь у заході. Комунікація з організаторами заходу. Організаційні внески. Підготовка тез або статті. Можливості гранту на участь, публікацію та поїздки. Відмова в участі. Міждисциплінарні наукові заходи. Підготовка виступу та презентації Power Point. Запитання та відповіді після доповіді. Міжнародна наукова дискусія. Термінологічні розбіжності в міжнародних та міждисциплінарних наукових контекстах.

Тема 5. Професійне спілкування з іноземними науковцями.

Усне та письмове професійне спілкування. Знайомство з іноземними науковцями на конференціях. Візитка, інформація о професійних досягненнях на офіційних сайтах роботодавців, розміщення публікацій на міжнародних спеціалізованих наукових сайтах. Перевірка інформації о потенційних зарубіжних партнерах. Моніторинг можливості спільних міжкультурних досліджень с подальшим опублікуванням результатів. Входження в міжнародні проектні консорціуми. Правила листування та наукова етика в спільних публікаціях та проектах.

Рекомендована література

Базова література:

1. Oxford Guide to English Grammar / Ed. J. Eastwood; Oxford University Press, 1994. – 446 p. – ISBN 0194313514
2. Writing Academic English / Ed. A. Oshima, A. Hogue; Addison Wesley Longman, 1999. – 267 p. – ISBN 0-201-34054-2
3. Вища освіта в Україні: порядок денний реформ / За заг. ред. Є. Б. Ніколаєва. – Київ: Представництво Фонду Конрада Аденауера, 2017. – 61 с.
4. Міжнародні правила цитування та посилання в наукових роботах : методичні рекомендації / автори-укладачі: О. Боженко, Ю. Корян, М. Федорець ; редколегія: В. С. Пашкова, О. В. Воскобойнікова-Гузєва, Я. Є. Сошинська, О. М. Бруй ; Науково-технічна бібліотека ім. Г. І. Денисенка Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» ; Українська бібліотечна асоціація. – Київ : УБА, 2016. – Електрон. вид. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM). – 117 с. – ISBN 978-966-97569-2-3.

Додаткова література:

5. Author webinars. Wiley https://authorservices.wiley.com/author-resources/Journal-Authors/Prepare/webinars/index.html?elq_mid=41821&elq_cid=1351145&elqCampaignId=26250&utm_campaign=26250&utm_source=eloquaEmail&utm_medium=email&utm_content=Email+4b-RC-MULTI-Global-en-W26JP-Effectively+and+Efficiently+Creating+Your+Paper+Webinar&elqTrackId=3ce860a1f17f4cbf8026c9df5035724c&elq=02f2917df44e4dc7ac3b62c8c76de51c&elqaid=41821&elqat=1&fbclid=IwAR1X3n1wQ1G4RLZxMvYQZBUvkR-8x0wrN9lsc9qjjmgwUnc0zIIY17cE8WE
6. APA Formatting and Style Guide/Purdue Online Writing Lab. URL: <https://owl.english.purdue.edu/owl/resource/664/01/>
7. Browse Citations in APA/University Libraries, University at Albany, State University of New York. 2014. URL: <http://library.albany.edu/cfox>
8. Chicago-Style Citation Quick Guide: Notes and Bibliography//The Chicago Manual of Style/University of Chicago Press. Chicago: University of Chicago Press, 2010. URL: http://www.chicagomanualofstyle.org/tools_citationguide.html
9. Chicago-Style Citation Quick Guide: Author-Date//The Chicago Manual of Style/University of Chicago Press. Chicago: University of Chicago Press, 2010. URL: http://www.chicagomanualofstyle.org/tools_citationguide.html

10. Citing and referencing: Vancouver: a guide to the styles recommended by Monash schools and departments for students and researchers/Monash University Library. 2015. URL: <http://guides.lib.monash.edu/citing-referencing/vancouver>
11. Guide to Harvard style of Referencing/Anglia Ruskin University. 6th ed. 2016. URL: <http://libweb.anglia.ac.uk/referencing/harvard.htm>
12. Instructions to Authors of Testing, Psychometrics, Methodology in Applied Psychology <https://www.tpmmap.org/instructions-to-authors-2/>
13. Publishing should be rewarding not frustrating. Wiley https://secure.wiley.com/your-publication-journey?elq_mid=40451&elq_cid=1351145&elqCampaignId=24853&utm_campaign=24853&utm_source=eloquaEmail&utm_medium=email&utm_content=EM-R-DG-HFYNP-Learn-Dynamic-RM000460&elqTrackId=49f537d0d7974147994813044a6f45ef&elq=5329f222ed614cd6bdd81867d7f8f24f&elqaid=40451&elqat=1&elqCampaignId=24853&elqcsst=272&elqcsid=12548
14. Ready to Submit? Wiley https://secure.wiley.com/submit-your-research?elq_mid=40563&elq_cid=1351145&elqCampaignId=24853&utm_campaign=24853&utm_source=eloquaEmail&utm_medium=email&utm_content=EM-R-DG-HFYNP-Purchase-RM000460&elqTrackId=9fe063ce840542c5bfa4864d0c8cbe78&elq=516d75624ec946009ae0f937e0604433&elqaid=40563&elqat=1&elqCampaignId=24853
15. Social Sciences Research Network subscriptions <https://www.ssrn.com/index.cfm/en/subscribe/>
16. Testing, Psychometrics, Methodology in Applied Psychology <https://www.tpmmap.org/index-abstracts/>
17. Wiley online library <https://onlinelibrary.wiley.com/>

ОРГАНІЗАЦІЙНА ТА ПРОЄКТНА ДОСЛІДНИЦЬКО-ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Змістовий модуль 1.

Теоретичні основи організаційної та проєктної дослідницько-інноваційної діяльності

Тема 1. *Методологія та сутність організаційної та проєктної дослідницько-інноваційної діяльності*

Загальнометодологічні підходи та принципи організаційної та проєктної дослідницько-інноваційної діяльності. Обґрунтування доцільності та необхідності організаційної та проєктної дослідницько-інноваційної діяльності. Системний підхід як підґрунтя методології організаційної та проєктної дослідницько-інноваційної діяльності. Науковість та практикорієнтованість як основні принципи.

Теоретичні основи проєктної дослідницько-інноваційної діяльності. Сутнісні характеристики організаційної діяльності та приклади її використання в науково-дослідній діяльності. Організаційна діяльність як функція управління. Процес розподілу видів робіт, що виконуються в науково-дослідній діяльності. Основи організаційного проєктування.

Інновації як основа змін освітньої практики. Управління впровадженням інновацій в освітню практику.

Технологія організаційної та проєктної дослідницько-інноваційної діяльності науковця. Приклади успішних практик організаційної та проєктної дослідницько-інноваційної діяльності.

Тема 2. *Організація проєктної дослідницько-інноваційної діяльності науковця*

Сутнісні характеристики ключових дефініцій: «дослідно-інноваційна діяльність»; «наукова діяльність як проєкт»; «організація наукової діяльності»; «інноваційний освітній продукт».

Проектування освітніх процесів. Проектна діяльність науковця як різновид інноваційної діяльності. Особливості її перебігу та передумови ефективної організації. Організація проведення, процедура та врахування результатів PEST- та SWOT- аналізів в проектній дослідно-інноваційній діяльності науковця. Розробка програми дослідницько-інноваційної діяльності науковця як інноваційного проекту. Виокремлення результатів (продуктів) дисертаційного дослідження, обґрунтувати їх унікальності та оформлення для презентації науковій спільноті.

Тема 3. Нормативно-правове забезпечення проектної дослідницько-інноваційної діяльності науковця

Нормативно-правове забезпечення здійснення дослідно-інноваційної діяльності (чинна законодавча база). Порядок здійснення дослідно-інноваційної діяльності та рівні її реалізації (локальний, регіональний, загальноукраїнський, міжнародний). Інноваційна ініціатива науковця та передумови складання заявки на проведення експерименту. Процедура складання заявки на проведення експерименту всеукраїнського, регіонального, локального рівнів. Проходження процедури її подання до відповідного органу управління.

Змістовий модуль 2.

Технологія проектного менеджменту в наукових дослідженнях

Тема 4. Проектний менеджмент як технологія управління інноваційним розвитком

Інноваційний розвиток: відповіді на виклики, напрями реформування тощо. Проектний менеджмент: сутність та структура.

Проектний менеджмент в наукових дослідженнях: практика управління. Сутність управління освітньо-науковими проектами. Підготовка, планування, реалізація та завершення освітньо-наукового проекту. Кадровий менеджмент проектної дослідницько-інноваційної діяльності науковця.

Відстеження процесу реалізації освітньо-наукового проекту. Визначення якості освітньо-наукового проекту. Показники ефективності та результативності проектної дослідницько-інноваційної діяльності науковця.

Тема 5. Організація наукових досліджень на основі проектного менеджменту

Наукові дослідження та їх організація на основі проектного менеджменту. Проектування заявки для здійснення дослідно-інноваційної діяльності науковця: розроблення ідей та виявлення протиріч в теоретичних надбаннях та практиці. Розробка проектної ініціативи. META-тест. Розкладання мети за SMART-формулою. Визначення загальної стратегії написання дисертаційного дослідження. Планування та описання продуктів дослідження. Карта та план структури дисертаційного дослідження як проекту (PSP). Планування контрольних точок дисертаційного дослідження як проекту. Робочий пакет (WP). План наукової діяльності. Опис ресурсного забезпечення. Матриця зацікавлених осіб. Lessons Learned.

Тема 6. Забезпечення якості реалізації інноваційних освітньо-наукових проектів.

Сутність і технологія забезпечення якості реалізації інноваційних освітньо-наукових проектів. Ресурсне забезпечення реалізації інноваційних освітньо-наукових проектів. Тайм-менеджмент як технологія забезпечення якості реалізації інноваційних освітньо-наукових проектів. Описання якості реалізації інноваційних освітньо-наукових проектів.

Факторно-критеріальне моделювання та технологія кваліметричного підходу забезпечення якості реалізації інноваційних освітньо-наукових проектів. Процедура створення кваліметричної моделі процесу реалізації інноваційних освітньо-наукових проектів. Оформлення кваліметричної моделі за темою дисертаційного дослідження в табличному редакторі excel. Процес використання кваліметричної моделі та інтерпретація результатів замірів за її допомогою.

Змістовий модуль 3.

Презентаційна діяльність науковця

Тема 7. Створення портфоліо інноваційного наукового проєкту та його презентація науковій спільноті.

Портфоліо наукового проєкту як впорядкований, грамотно оформлений набір результатів дисертаційного дослідження. Методика формування портфоліо наукового проєкту. Сутнісна характеристика портфоліо наукового проєкту. Складові та оформлення портфоліо наукового проєкту. Етапи створення портфоліо наукового проєкту. Моделі портфоліо. Оцінювання (евалюація).

Тема 8. ІТ-технології в організаційної та проєктної дослідницько-інноваційної діяльності

ІТ-технології для організаційної та проєктної дослідницько-інноваційної діяльності. Використання сервісів google в процесі організаційної та проєктної дослідницько-інноваційної діяльності: Gmail, Google Drive, Google Docs Google Sheets, Google Forms, Google Calendar, Google Scholar. Можливості застосування ІТ-технологій у власному дисертаційному дослідженні як науковому проєкті.

Рекомендована література

Базова література:

18. Проєктний менеджмент для інноваційного розвитку освітніх організацій України: навч. посіб. для підготовки магістрів за спеціалізаціями «Управління навчальним закладом» та «Управління проєктами», підвищення кваліфікації слухачів, керівників навчальних закладів/З. В. Рябова, А. Б. Єрмоленко, Т. А. Махія та ін.; за заг. ред. академіка В. В. Олійника, маг. Ф. Фреха; НАПН України, ДВНЗ «Ун-т менедж. освіти»; КультурКонтакт Австрія. — К., 2016. — 118 с.

19. Newton, R. (2008). The Project Manger's Book of Checklists. Everything you need to complete a project successfully, smoothly and on time. Harlow: Pearson

20. Адаптивне управління: міжгалузеві зв'язки, науково-прикладний аспект: Кол. Монографія / Г. В. Єльнікова, Т. А. Борова, З. В. Рябова та ін./ За заг. і наук. ред. Г. В. Єльнікової. — Х.: Мачулін, 2017. — 440 с.

21. Керівництво з управління інноваційними проєктами і програмами організацій [електронний ресурс]. — Режим доступу: www.pmpofy.ru/content/rus/65/659-article.asp

22. Лук'янова Л. Технологія організації проєктної діяльності / Л. Лук'янова // Імідж сучасного педагога. — 2009. — № 10. — С. 16–21.

Додаткова література:

6. Кваліметрія в управлінні: гуманістичний контекст : навчальний посібник. / Г. А. Дмитренко, О. Л. Ануфрієва, Т. І. Бурлаєнко, В. В. Медвідь; за заг. ред. Г. А. Дмитренка. — Житомир, 2016. — 336 с.

7. Project Management Institute. Standard for Portfolio Management, The. — PMI, 2006. — С. 79. — ISBN 978-19-30-6-999-08.

8. The Definitive Guide to Project Management. Nokes, Sebastian. 2nd Ed. n. London (Financial Times/Prentice Hall): 2007. ISBN 978-0-273-71097-4

9. Моніторинг проєктів Темпус (процедура підготовки і проведення). Ключові рекомендації виконавцям за результатами моніторингів [Електронний ресурс]/Національний Еразмус+ офіс в Україні. — 2015. — Режим доступу: www.erasmusplus.org.ua/

10. Новикова Т. Г. Папка індивідуальних досягнень — «портфоліо»//Директор школи. — 2004. — № 7. — с. 45–48.

11. Оліфіра Л. М. Управління проєктами в закладі освіти: навч. програма спецкурсу для слухачів курсів підвищення кваліфікації (кер. навч. закладів) очно-дистанційної форми навч. / Л. М. Оліфіра; НАПН України; ДВНЗ «Ун-т менедж. освіти». — К., 2015. — 36 с.

12. Проєктний менеджмент для проєктоорієнтованих компаній [електронний ресурс]. — Режим доступу: www.pmpofy.ru/content/rus/65/659-article.asp

13. Рябова З. В. Метод проєктів у розвитку якості початкової освіти / З. В. Рябова, Г. Ю. Кравченко. — Харків: Вид-во «Ранок», 2013. — 145 с.
14. Саламатова А. О. Ідентифікація загальних характеристик проєктно орієнтованих організацій / А. О. Саламатова // Формування ринкової економіки: наук. зб. / М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана»; відп. ред. О. О. Беляєв. — 2010. — Вип. — 24. — С. 244–258.
15. Сутність проєктного підходу до управління організацією [електронний ресурс]. — Режим доступу: pidruchniki.com/19610401/menedzhment/upravlinnya_proektami

ВИКЛАДАННЯ І НАВЧАННЯ В СУЧАСНІЙ ВИЩІЙ ОСВІТІ

Змістовий модуль 1.

Теоретичні основи викладання і навчання в сучасній вищій освіті

Тема 1. Вища освіта України як система

Розбудова системи вищої освіти в Україні. Теоретичні основи системного, кібернетичного підходів до організації діяльності вищої освіти в Україні. Характеристика елементів системи вищої освіти в Україні: їх взаємозв'язок та вплив на формування стратегії розвитку закладу вищої освіти.

Загальнонаукові підходи щодо створення освітніх програм (освітньо-професійних та освітньо-наукових): основні підходи, структура, нормативне забезпечення, оформлення. Характеристика профілю освітньо-професійної програми. Вимоги до його оформлення та оприлюднення.

Тема 2. Нормативно-правове забезпечення діяльності системи вищої освіти

Державна політика в галузі вищої освіти. Чинне нормативно-правове забезпечення діяльності системи вищої освіти. Терміни, які зазначені в Законах України «Про освіту»; «Про вищу освіту» та ін. Використання чинних нормативних документів для розв'язання суперечностей, що виявлені під час аналізу наукових джерел власного дисертаційного дослідження.

Тема 3. Європейська кредитно-трансферна система організації освітнього процесу в національній вищій школі.

Європейська кредитно-трансферна система організації освітнього процесу – як єдина система планування, реалізації та оцінювання освітніх програм і мобільності студентів за допомогою визнання навчальних досягнень, кваліфікацій та періодів навчання. Характеристика ЄКТС з позицій ключового інструменту Європейського простору вищої освіти. Метарамки «Рамка кваліфікацій Європейського простору вищої освіти» (РК ЄПВО) та «Європейська рамка кваліфікацій для навчання впродовж життя» (ЄРК): їх призначення та використання. Процедура використання ЄКТС для створення, реалізації та моніторингу освітніх програм для закладів вищої освіти. Навчання впродовж життя та роль ЄКТС у цьому процесі. Вітчизняний і світовий досвід освіти дорослих.

Змістовий модуль 2.

Педагогіка вищої школи

Тема 4. Методологія організації освітнього процесу в закладах вищої освіти

Характеристика освітнього процесу в закладах вищої освіти (його трикомпонентна основа: взаємодія викладача та студента щодо засвоєння змісту освіти). Особливості організації освітнього процесу в закладі вищої освіти. Крайні практики. Дидактичний п'ятикутник, логіка засвоєння навчального матеріалу, структурно-логічна схема. Планування освітнього процесу. Характеристика базових понять: «Рамка кваліфікацій»; «Кваліфікація»; «Компетентності»; «Якість освіти»; «Якість кваліфікації»; «Результати навчання»; «Кредит ЄКТС». Їх значення під час формування змісту навчальних дисциплін. Показники ефективності та результативності перебігу освітнього процесу в закладі вищої освіти.

Тема 5. Професійна компетентність науково-педагогічного працівника закладу вищої освіти

Характеристика професійної компетентності науково-педагогічного працівника закладу вищої освіти. Посадові обов'язки та права. Національна рамка кваліфікацій та професійна компетентність науково-педагогічного працівника закладу вищої освіти. Інтегральна компетентність, загальні та спеціальні компетентності. Моделювання професійного розвитку та кар'єрного зростання науково-педагогічного працівника закладу вищої освіти. Кваліметричний підхід до оцінювання стану професійної компетентності науково-педагогічного працівника закладу вищої освіти.

Тема 6. Організація навчальної взаємодії учасників освітнього процесу в закладі вищої освіти.

Сутність і технологія навчальної взаємодії учасників освітнього процесу в закладі вищої освіти. Характеристика навчальної діяльності здобувачів освіти та відстеження рівня її сформованості. Методи та форми організації навчальної взаємодії учасників освітнього процесу в закладі вищої освіти. Комунікаційна культура суб'єктів навчальної взаємодії. Психолого-педагогічний супровід навчальної взаємодії учасників освітнього процесу в закладі вищої освіти. Педагогічний консалтинг. Науково-методичний супровід діяльності науково-педагогічного працівника закладу вищої освіти. Використання ІТ для забезпечення ефективності організації навчальної взаємодії в освітньому процесі закладу вищої освіти. Online-дидактика. Сутність, позитивні та негативні сторони e-learning.

Змістовий модуль 3.

Забезпечення якості надання освітніх послуг закладом вищої освіти

Тема 7. Внутрішня система забезпечення якості освіти

Характеристика системи забезпечення якості вищої освіти в Україні (внутрішня та зовнішня система). Система внутрішнього забезпечення якості. Характеристика процедур і заходів системи внутрішнього забезпечення якості освіти. Закон України «Про вищу освіту». Стаття 16. «Система забезпечення якості вищої освіти». Виконання підпункту щодо «... забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками закладів вищої освіти та здобувачами вищої освіти, у тому числі створення і забезпечення функціонування ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату». Дотримання академічної доброчесності науково-педагогічними працівниками закладів вищої освіти.

Тема 8. Маркетингові комунікації в професійній діяльності викладача закладу вищої освіти

Маркетингові комунікації: сутність, цілі, завдання, основні технології.

Процедура визначення цільової аудиторії: організація спілкування та взаємодії в режимі реального часу та в online-режимі. Презентаційна діяльність науково-педагогічного працівника. Використання сервісів Інтернет, зокрема сервісу Google Scholar. Маркетингова інформація в освіті: шляхи отримання та використання. Маркетингові дослідження в діяльності науково-педагогічних працівників закладу вищої освіти. Маркетингові комунікації закладу вищої освіти в формуванні позитивної репутації. Створити маркетингове дослідження з використанням сервісів Інтернет в процесі роботи над дисертацією.

Рекомендована література

Базова література:

1. Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система. Довідник користувача. URL: <https://kpi.ua/files/ECTS.pdf>
2. Маркетингові комунікації: сутність, цілі, завдання. URL: <http://library.if.ua/book/126/8260.html>
3. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. / З. В. Рябова, І. І. Драч, Н. О. Приходькіна, Н. В. Любченко [та ін.]. – К. : НАПН України, ДВНЗ «Університет менеджменту освіти», 2017. – 316 с.
4. Педагогічний консалтинг: навч. посіб. / Т. А. Борова, З. В. Рябова, Г. Ю. Кравченко, О. О. Почуєва. – Луцьк; Терен. 2019. – 324 с.

5. Про вищу освіту: Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, № 37-38, ст.2004// Офіц. веб-портал ВР України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1060-12>
6. Про освіту: Відомості Верховної Ради (ВВР), 2017, № 38-39, ст.380// Офіц. веб-портал ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
7. Теоретичні основи і технологія професійного розвитку науково-педагогічних працівників університетів в умовах інтеграції вищої освіти і науки методичні рекомендації. Авторський колектив Н. Дівінська, Н. Дяченко, О. Жабенко, І. Регейло, Ю. Скиба, Г. Чорнойван, О. Ярошенко ; за ред. О. Ярошенко. – К. Інститут вищої освіти НАПН України, 2018. – 72 с.
8. Теоретичні основи і технологія професійного розвитку науково-педагогічних працівників університетів в умовах інтеграції вищої освіти і науки : препринт (аналітичні матеріали) ; у 2-х частинах / Авторський колектив: Н. Дівінська, Н. Дяченко, О. Жабенко, І. Регейло, Ю. Скиба, Г. Чорнойван, О. Ярошенко ; за ред. О. Ярошенко. – К. : Інститут вищої освіти НАПН України, 2018. – Ч. 2. – 105 с
9. Теоретичні та методичні засади управління підготовкою фахівців з педагогіки вищої школи на основі компетентнісного підходу в межах європейської кредитно-трансферної системи організації навчального процесу : монографія / З. В. Рябова, І. І. Драч, Н. О. Приходькіна [та ін.]. — К. : ТОВ «Альфа-Реклама», 2014. — 338 с.

11.2. Додаткова література:

10. Адаптивне управління: міжгалузеві зв'язки, науково-прикладний аспект: Кол. Монографія / Г. В. Єльнікова, Т. А. Борова, З. В. Рябова та ін./ За заг. і наук. ред. Г. В. Єльнікової. – Х.: Мачулін, 2017. – 440 с.
11. Аналіз нормативно-правового регулювання сфери вищої освіти щодо забезпечення системи якості освіти та основні аспекти його вдосконалення та подальшого розвитку. URL: <https://projects.lnu.edu.ua/quaere/wp-content/uploads/sites/6/2018/03/Аналіз-нормативно-правової-бази-IFNUL-draft.pdf>
12. Борова Т.А. Використання моделі коучингу із залученням моніторингових технологій // Всеукраїнський науково-практичний журнал «Директор школи, ліцею, гімназії». – 2006. – №6 – С.69–73.
13. Братищенко І. В. Управлінське консультування як інструмент організаційного розвитку навчального закладу / І.В. Братищенко [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://lib2.znaimo.com.ua/docs/400/index-981895.html>
14. Відкрита освіта: інноваційні технології та менеджмент : кол. монографія / за наук. ред. М. О. Кириченка, Л. М. Сергєєвої. — Київ : Інтерсервіс, 2018. — 540 с.
15. Інноваційні педагогічні технології: теорія та практика використання у вищій школі : монографія / І. І. Доброскок, В. П. Коцур, С. О. Нікітчина [та ін.] ; Переяслав-Хмельниць. держ. пед. ун-т ім. Г. Сковороди, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих АПН України. – Переяслав-Хмельниць. : Вид-во С. В. Карпук, 2008. – 284 с.
16. Котлер Ф. Стратегічний маркетинг для навчальних закладів / Ф. Котлер, Карен Ф. А. Фокс, [пер. с англ.] – К.: УАМ, Вид. Хімджест, 2011. – 580 с.
17. Освітній менеджмент в умовах змін: Навчальний посібник / Л. Калініна, Л. Карамушка, Т. Сорочан, Р. Шиян та ін. / За ред. В. Олійника, Н. Протасової. – Луганськ: СПД Резніков В. С., 2011. – 308 с.
18. Рябова З. В. Наукові основи маркетингового управління в освіті : монографія / Зоя Вікторівна Рябова. – К. : Педагогічна думка, 2013. – 268 с.
19. Феномен інновації: освіта, суспільство, культура : монографія / В. Г. Кремень, В. В. Ільїн, С. В. Пролеєв [та ін.] ; Ін-т обдар. дитини АПН України. – К. : Пед. думка, 2008. – 471 с.

ГНОСЕОЛОГІЧНІ, АКСІОЛОГІЧНІ, ПРАКСЕОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ

Змістовий модуль 1. Публічне управління в системі суспільних відносин: гносеологічний аспект

Тема 1. Публічне управління та адміністрування як предмет наукового аналізу

Феномен управління: природа та сутність. Управління як соціальне явище. Поняття «публічне управління та адміністрування». Публічна влада і управління. Гносеологічний вимір феномену публічного управління.

Система публічного управління: поняття і структура. Основні характеристики публічного управління. Відносини, процеси і взаємодія в системі публічного управління та адміністрування.

Органи влади та апарат управління: структура, завдання і функції. Організаційне проектування публічного управління.

Галузь науки «Публічне управління та адміністрування»: об'єкт, предмет, проблемно-тематичний простір.

Тема 2. Розвиток світової управлінської думки та її вплив на публічне управління та методологія дослідження публічного управління та адміністрування

Джерела ідей управління суспільством і країною. Формування та розвиток теорій управління суспільством і країною.

Наукові теорії та школи публічного управління ХХ ст.: класична школа, школа людських стосунків, школа «соціології організацій», школа «суспільного вибору», когнітивний підхід.

Принципи публічної сфери за В.Вільсоном. М.Вебер про основні принципи бюрократичних систем.

Розвиток ідей публічного управління у першій половині ХХ сторіччя.

Розвиток теорії та практики управління суспільством і країною у другій половині ХХ століття: системний метод для вирішення управлінських задач; організація як відкрита система; застосування структурно-функціонального аналізу в управлінській практиці; психологічний, соціально-інженерний, гуманітарний підходи в управлінні.

Концепції управління в постіндустріальному, інформаційному суспільстві.

Публічне управління в контексті неокласичної теорії. Концепція раціонального вибору та «новий менеджеризм».

Новий державний менеджмент як модель публічного адміністрування: основні риси. Концепція «належного управління»: сутність, принципи. Принцип прозорості публічного управління.

Поняття методології публічного управління в сучасній науці. Застосування сучасних методів дослідження, методологічний інструментарій наукових досліджень у галузі «Публічне управління та адміністрування».

Когнітивне моделювання як спосіб проведення системного аналізу ситуації, так і синтезу сценаріїв управління її розвитком. Рефлексивне управління як спосіб формування уявлень суб'єктів про ситуацію з використанням інституціональних, мотиваційних, інформаційних методів управління.

Основні етапи та специфіка логіко-теоретичної реконструкції соціально-політичних та адміністративно-управлінських процесів. Системний підхід до дослідження публічних процесів.

Тема 3. Закономірності і принципи розвитку публічного управління та адміністрування

Парадигма публічного управління. Цілі публічного управління та адміністрування.

Закони та закономірності публічного управління: закон єдності і цілісності системи управління; закон забезпечення необхідного числа ступенів свободи системи управління;

закон забезпечення необхідної різноманітності систем управління; закон співвідношення керуючих і керованих підсистем; закон участі населення в соціальному управлінні, підвищенні його ефективності й відповідальності.

Принципи публічного управління. Принципи європейського врядування.

Принцип централізації та децентралізації публічного управління. Форми децентралізації: адміністративна, політична, фіскальна, економічна.

Принцип концентрації та деконцентрації публічного управління (сутність та значення).

Тема 4. Теорія організації та поведінки в дослідженнях публічного управління

Сутність, роль та місце теорії організації в системі наукових знань галузі «Публічне управління та адміністрування». Основні теорії та моделі організації. Еволюційний розвиток теорії організації. Класична та бюрократична теорії. Теорії організаційної поведінки. Теорія організаційного потенціалу та теорія інститутів. Ресурсна та еволюційна теорії організації. Сучасна організаційна парадигма. Основні моделі теорії організації.

Внутрішнє і зовнішнє середовище організаційної системи. Основні закони діяльності та життєвий цикл організації. Дослідження методів і способів моделювання управлінських процесів і систем.

Створення ефективної організації та розподіл повноважень, обов'язків і відповідальності між структурними ланками організації. Технологія прийняття управлінських рішень. Подолання психологічних бар'єрів при прийнятті рішень про впровадження організаційних інновацій. Критерії ефективної діяльності організації.

Дослідження управління поведінкою та змінами і нововведеннями у організації

Організаційні комунікації. Основні моделі та типи організаційних комунікацій.

Організаційна культура. Основні моделі та типи культури організації. Імідж та репутація як особливі ресурси організації. Методи підтримки організаційної культури.

Змістовий модуль 2. Стратегічні напрями розвитку публічного управління та адміністрування

Тема 5. Пріоритетні напрями сталого розвитку як детермінанта публічного управління та адміністрування

Сталий розвиток у контексті суспільно-економічних проблем XXI століття. Рациональне використання природних ресурсів як базова детермінанта сталого розвитку. Соціальна складова сталого розвитку. Інституційно-правові засади сталого розвитку в Україні. Цілі сталого розвитку 2030. Україна.

Реалізація екологічної політики в системі забезпечення сталого розвитку України. Інноваційні домінанти сталого розвитку України.

Концепт вирішення суспільних проблем сталого розвитку.

Тема 6. Вплив геополітики, світових процесів і міжнародної інтеграції на системні характеристики публічного управління та адміністрування

Глобальна інтеграція як нова форма суспільного розвитку та її вплив на публічне врядування. Проблеми політичної взаємодії держав на міжнародній арені.

Глобальні проблеми та моделі глобального управління. Міжнародні організації як суб'єкти глобального управління. Зміна ролі та функцій держави у глобалізованому світі.

Актуальні тренди публічного управління: Україна та світ.

Сценарії подальшого розвитку ЄС. Переформатування євроінтеграційних процесів: перспективи асоціації Україна - ЄС.

Тема 7. Публічна влада і політичний процес: теоретико-методологічні засади дослідження й аналізу

Предметно-практичне значення публічної політики. Теоретико-методологічні аспекти дослідження феномену публічної політики. Особливості публічної політики, її зміст та функції. Суспільна довіра як основа легітимності влади.

Дослідження та аналіз сутності, типів і видів, змісту й принципів публічної політики як суспільного феномену.

Дослідження закономірностей, особливостей, тенденцій, процесів та інститутів вироблення публічної політики. Порівняльний аналіз варіантів публічної політики, дослідження суб'єктів й середовища вироблення державної і місцевої політики.

Процеси прийняття політико-управлінських рішень. Політичні мережі в системі публічного управління.

Тема 8. Актуальні проблеми розвитку публічного управління в умовах децентралізації

Децентралізація публічного управління як принцип організації та функціонування публічної влади.

Мета і завдання регіональної політики. Закономірності і головні тренди розвитку регіонів в умовах глобалізації та інтеграції. Ключові принципи політики просторового і регіонального розвитку в Євросоюзі. Фінансові інструменти для розумного, стійкого і включеного зростання регіонів і міст у Євросоюзі. Європейська хартія регіонального самоврядування.

Перспективи регіонального розвитку в Україні. Державна стратегія регіонального розвитку України 2020.

Поняття муніципальної публічної влади і місцевого самоврядування. Основні фактори формування місцевого самоврядування. Роль місцевого самоврядування в контексті децентралізації влади та публічного адміністрування. Моделі місцевого самоврядування в ЄС. Європейські принципи місцевого самоврядування. Європейська хартія місцевого самоврядування.

Інститути безпосередньої демократії в місцевому самоврядуванні. Вибори органів місцевого самоврядування. Місцевий референдум. Загальні збори громадян. Органи самоорганізації населення.

Декларація про рамкові критерії Ради Європи щодо регіональної демократії. Декларація про дії уряду щодо усунення перешкод на шляху розвитку транскордонного співробітництва, включаючи підписання протоколу № 3 до Мадридської рамкової конвенції.

Тема 9. Адаптація національної системи публічного управління до європейських стандартів врядування

Дослідження структури, інструментів і принципів управління в ЄС. Копенгагенські критерії як детермінанта євроінтеграційного процесу.

Дослідження європейської політики сусідства та програм ЄС («Східне партнерство», Чорноморська синергія тощо).

Адаптація моделей державного управління та місцевого самоврядування країн ЄС в Україні для досягнення системності та послідовності демократизації суспільних процесів.

Європейські стандарти врядування у діяльності органів публічної влади в Україні.

Аналіз інституційної організації публічного управління України в умовах євроінтеграції. Вплив євроінтеграційних процесів на економічну та соціальну політику держави.

Угода про асоціацію між Україною та ЄС та Контракт з розбудови держави між Україною та ЄС. Актуальні проблеми співробітництва між Україною та ЄС у реформуванні державного управління.

Тема 10. Інноваційні аспекти розвитку публічного управління та адміністрування

Сучасні концепції інноваційного розвитку. Основні принципи інноваційного розвитку публічного управління. Сутність поняття «інновація». Класифікація новацій, інноваційних процесів, нововведень. Технологічні уклади та вплив Індустрії 4,0 на управлінські процеси.

Управління інноваціями як сукупність принципів, методів і форм управління інноваційними процесами й інноваційною діяльністю. Особливості прийняття рішень в управлінні інноваціями.

Теорія інноватики та її сучасні концепції в публічному управлінні.

Інформаційні ресурси публічної політики і управління, діджиталізація сучасних управлінських процесів.

Розвиток електронного врядування, електронної демократії.

Місце та роль прогнозування в публічній політиці та управлінні. Неурядові аналітично-консультативні центри та їх роль у публічній політиці.

Тема 11. Інструменти взаємодії та комунікації публічної влади і громадськості

Сутнісні характеристики громадянського суспільства як сфери формування єдиного комплексу цінностей та відносин. Дослідження проблеми захисту прав людей в системах управління.

Відкритість публічного управління як основна умова участі громадян в управлінні та самоуправлінні. Прозорість у діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування. Перешкоди на шляху відкритості управління.

Партисипативний механізм в публічному управлінні: сутність, основні моделі. Сутність та основні різновиду контролю громадян за владою. Участь громадян обговоренні та прийнятті управлінських рішень.

Тема 12. Цілі, цінності та аксіологічні аспекти врядування

Ціннісні параметри суспільства та їх роль у публічному управлінні. Еволюція соціально-ціннісних поглядів у теорії та практиці управління.

Основний зміст і напрями аксіологічних досліджень соціально-ціннісних засад у сучасній науці.

Поняття цінностей та суспільно-ціннісні фактори демократизації та гуманізації системи управління. Особливості еволюції ціннісних засад буття сучасного українського суспільства.

Організаційні та управлінські конфлікти. Кризи в публічному управлінні.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України : прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>

2. Про державну службу : Закон України від 15 грудня 2015 року № 889- VIII [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.

3. Про службу в органах місцевого самоврядування: Закон України від 7 червня 2001 року № 2493-III [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.

4. Про Концепцію адаптації інституту державної служби в Україні до стандартів Європейського Союзу : Указ Президента України від 05.03.2004 р. [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>

5. Стратегія реформування державного управління України на 2016—2020 роки (розпорядження Кабінету Міністрів України від 24 червня 2016 р. № 474-р.).

8. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та .. URL: https://www.zakon.rada.gov.ua/go/984_011

Основна:

9. Бакуменко, В.Д. Механізми державного управління демократичними змінами [Електронний ресурс]: монографія / В.Д. Бакуменко, В. М.Башкатов; Академія муніципального управління. Київ : [б. в.], 2015. 180 с.

10. Бакуменко В. Д. Механізми імплементації політичних рішень в державному управлінні [Електронний ресурс]: монографія / В.Д. Бакуменко, О.М.Руденко, В.В. Туча; Академія муніципального управління. Київ : [б. в.], 2015. 184 с.

11. Бакуменко В.Д., Бондар І.С., Горник В.Г., Шпачук В.В. Особливості публічного управління та адміністрування: навч. посіб. Київ: Видавництво Ліра-К, 2017. 256 с.

12. Бібліографія публічного управління та адміністрування: навчально-методичний посібник / за наук. ред. д. н. держ. упр. Р. В. Войтович та П. В. Ворони. К., 2018. 474 с.

13. Гречко Т.К., Лісовський С.А., Романюк С.А., Руденко Л.Г. Публічне управління в забезпеченні сталого (збалансованого) розвитку: [навч. посіб.] / Т. К. Гречко, С.А. Лісовський, С.А. Романюк, Л.Г. Руденко. Херсон: Грін Д.С., 2015. 264 с.

14. Гонціяз Я. Державне управління в контексті європейської інтеграції / Я. Гонціяз. Київ : Лабораторія законодав. ініціатив, 2015. 16 с.

15. Державна політика і демократичне урядування: становлення та взаємовплив: підручник / авт. кол.: Е.А. Афонін, Т.В. Бельська, Я.В.Бережний та ін.; за заг. ред. В. А. Ребкала, В. В. Тертички, В. А. Шахова. К: «К.І.С.», 2016. 264 с.

16. Державне управління [Текст]: підручник. У 2 т. Т. 1 / Нац. акад. держ. упр. при Президентіві України; редкол: Ю. В. Ковбасюк (голова), К. О. Ващенко (заст. голови), Ю. П. Сурмін (заст. голови) [та ін.]. К.: НАДУ; Дніпропетровськ: [б. в.], 2012. 564 с.

17. Енциклопедія державного управління [Текст]: у 8 т. Т. 2: Методологія державного управління. К. НАДУ, 2011. 692 с.

18. Європейська Хартія про місцеве самоврядування // Бюлетень Центру інформації та документації Ради Європи в Україні [Текст]. 1997. № 2. С. 4 – 10.

19. Політика в публічному управлінні [Текст]: навч. посіб. / І. С. Бондар, В. Г. Горник, С. О. Кравченко, В. В. Кравченко ; М-во освіти і науки України, М-во культури України, Київ. нац. ун-т культури і мистецтв. Київ : Ліра-К, 2016. 200 с.

20. Публічна політика та суспільні зміни в Україні в контексті євроінтеграції / [С. О. Телешун та ін.]; за заг. ред. С. О. Телешуна; Нац. акад. держ. упр. при Президентіві України, Каф. політ. аналітики і прогнозування. Київ : НАДУ, 2017. 247 с..

21. Публічне управління в умовах інституційних змін: колективна монографія / За наук. редакції д. держ. упр. Р. В. Войтович та П.В. Ворони. Київ, 2018. 475 с.

22. Публічне управління та адміністрування в умовах інформаційного суспільства: вітчизняний і зарубіжний досвід: монографія / За заг. ред. Сергія Чернова, Валентини Воронкової, Віктора Банаха, Олександра Сосніна, Пранаса Жукаускаса, Йоліти Ввайнхардт, Регіни Андрюкайтене. Запоріж. держ. інж. акад. Запоріжжя: ЗДІА, 2016. 606 с.

Допоміжна:

23. Алексєєв В. М. Структури публічного управління в Україні: громадівські ради / В. М. Алексєєв. Чернівці: Технодрук, 2014. 76 с.

24. Аналіз та пілотаж публічної політики [Електронний ресурс] / П. Кньопфель, К. Ларю, Н. Малишева, Ф. Варон // Серія “Аналіз публічної політики”. 2010. URL: <http://policyanalysis.org/wp-content/uploads/2014/10/Policyanalysispilotazh.pdf> (23.11.2016).

25. Атаманчук Г. В. Теория государственного управления [Текст]: кур. лекц. / Г. В. Атаманчук М.: Юридична література, 1997. 400 с.

26. Бачинська К. В. Державне управління, планування, фінанси: монографія \ К. В. Бачинська, В. П. Марущак, О. І. Марущак. Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2018. 228 с.

27. Біла Книга: Європейське врядування [Електронний ресурс] // COM (2001) 428 Final, 25.07.2001. URL: http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/site/en/com/2001/com2001_0428en01.pdf.

28. Бориславська О., Заверуха І., Захарченко Е., та ін. Децентралізація публічної влади: досвід європейських країн та перспективи України / [Бориславська О., Заверуха І., Захарченко Е., та ін.]; Швейцарсько-український проект «Підтримка децентралізації в Україні. DESPRO. К.: ТОВ «Софія». 2012. 128 с.
29. Вебер М. Три чисті типи легітимного панування / М. Вебер // Соціологія. Загальноісторичні аналізи. Політика [Текст] / пер. з нім. О. Погорілий. К.: Основи, 1998 534с.
30. Габермас Ю. Залучення іншого: Студії з політичної теорії [Текст] / Ю. Габермас; пер. з нім. Андрій Дахній; наук. ред. Борис Поляруш. Львів : Астролябія, 2006. 416 с.
31. Гордієнко Л. Ю. Публічне врядування: навчальний посібник / Л. Ю. Гордієнко, С. В. Лукашев. Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. 388 с.
32. Гурне Б. Державне управління [Текст] / Б. Гурне ; пер. з франц. В. Шовкуна. К. : Основи, 1993. 165 с.
33. Дарендорф Р. У пошуках нового устрою: лекція на тему політики свободи у XVI ст. [Текст] / Р. Дарендорф ; пер. з нім. А. Орган. К. : Вид. дім "Києво-Могилянська академія", 2006. 109 с.
34. Діденко Н.Г. Управління, влада, держава: філософські аспекти взаємодії: Монографія / Н.Г. Діденко. Донецьк: ДонДУУ, 2005. 128 с.
35. Діденко Н. Г. Державне управління і соціальне партнерство: актуальні проблеми теорії і практики: Монографія. / Н. Г. Діденко. Донецьк, 2007. 404 с.
36. Едер К. Публічність і демократія: пер. з нім. / К.Едер // Європейська інтеграція / уклад.: М. Яхтенфукс, Б. Колер-Кох. К.: Видавн. дім "Києво-Могилян. акад.", 2007. 125 с.
37. Існуючі механізми співпраці органів державної влади з організаціями громадянського суспільства в контексті реалізації Національної стратегії сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні 2016-2020. К.: Ваіте, 2016. 280 с.
38. Лелеченко А. П., Васильєва О. І., Куйбіда В. С., Ткачук А. Ф. Місцеве самоврядування в умовах децентралізації повноважень: навч. посіб. / [А. П. Лелеченко, О. І. Васильєва, В. С. Куйбіда, А. Ф. Ткачук] К. : 2017. 110 с.
39. Мак'явеллі Н. Флорентійські хроніки. Державець [Текст] / Н. Мак'явеллі ; пер. з іт. А. Перепадя. К. : Основи, 1998. 492 с.
40. Мескон М. Х. Основы менеджмента [Текст] / М. Х. Мескон, М. Альберт, Ф. Хедоури ; пер. с англ. М. : Дело, 1992. 702 с.
41. Міненко М.А. Публічне управління: теорія та методологія : монографія / М.А. Міненко. К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. 404 с.
42. Мэннинг Н., Парисон Н. Реформа государственного управления: Международный опыт: Пер. с англ. М.: Весь Мир, 2003. 496 с.
43. Парсонс В. Публічна політика. Вступ до теорії й практики аналізу політики [Текст] / В. Парсонс = Public Policy. An introduction to the theory and practice of policy analysis / Parsons W. : наук. вид. К. : Києво-Могилян. акад., 2006. 550 с.
44. Проблеми та перспективи розвитку державного управління в умовах реформування: [колективна монографія] / Заг. ред. Чечель А.О., Хлобистов Є.В. Бельско-Бяла (Польща): Вища школа економіки та гуманітаристики, 2017. 493 с.
45. Публічна політика [Текст] : навч. посіб. Public Policy : manual / за заг. ред. С. О. Телешуна ; С. О. Телешун, С. В. Ситник, І. В. Рейтерович [та ін.] ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Каф. політ. аналітики і прогнозування. Київ : НАДУ, 2016. 338 с.
46. Райт Г. Державне управління/ Г. Райт,; Глен Райт; Пер. з англ. В.Ивашко, О.Коваленко, С.Соколик. К.: Основи, 1994.188 с.
47. Романюк С. А. Оцінювання рішень у публічному управлінні: наук. розробка / авт. кол. : С. А. Романюк, О. Ю. Оболенський, В. І. Шарий. К.: НАДУ, 2015. 56 с.

48. Розроблення методів і технологій публічного управління [Текст] : наук. розроб. / С. А. Романюк, О. Ю. Оболенський, В. І. Шарий [та ін.] ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Упр. орг. фундам. та приклад. дослідж., Каф. держ. упр. і менеджменту. Київ : НАДУ, 2014. 60 с.
49. Ру Д. Управління: пер. з франц./ Д. Ру, Д.Сул'є. К. : Основи, 1995. 448 с.
50. Світові моделі державного управління: досвід для України [Текст] : [наук. вид.] / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; за заг. ред. Ю. В. Ковбасюка, С. В. Загороднюка, П. І. Крайніка [та ін.]. 2-ге вид. Київ: НАДУ, 2015. 612 с.
51. Система публічного управління в умовах децентралізації влади: механізми горизонтальної взаємодії: монографія / . Л. Приходченко, С. Є. Саханенко, П. І. Надолішній та ін.; за заг. ред. Л. Л. Приходченко. Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2017. 332 с.
52. Сучасне соціальне управління: філософія, методологія, практика / Монографія // За заг. ред. Н.Г.Діденко. Донецьк: «ВІК»,2010.375 с.
53. Стоун Д. Парадокс політики. Мистецтво ухвалення політичних рішень [Текст] / Д. Стоун. К. : Альтернативи, 2000. 304 с.
54. Тоффлер Э. Метаморфози влади: Знання, багатство и сила на порозі ХХІ века / Элвин Тоффлер; [Пер. с англ. В.В.Белокосков и др.]. М.: АСТ, 2001. 669, [1] с.
55. Тэтчер М. Искусство управления государством: Стратегии для меняющегося мира / Маргарет Тэтчер; [Пер. с англ. В.Ионова]. М.:Альпина Паблишер ,2003 (ОАО Можайский.полиграфкомбинат) 504 с.

ПРАВОВА РЕГЛАМЕНТАЦІЯ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ

Тема 1. Публічне і приватне право в публічному управлінні.

Поняття та характерні особливості публічного та приватного права. Поняття та види суб'єктів публічного та приватного права: «публічний інтерес», «суб'єкт публічного права», «об'єкт публічного права» та ін.

Публічно-правові та приватно-правові форми публічного управління.

Закон як нормативно-правовий акт вищої юридичної сили. Технологія розробки законів. Різновиди законів та їх особливості. Підзаконні нормативно-правові акти, їх різновиди, процедури прийняття. Проблеми та шляхи розвитку законодавства. Поняття та характерні особливості адміністративного договору.

Тема 2. Правове підпорядкування публічної адміністрації конституційним правам і свободам.

Поняття, правова природа та класифікація конституційних прав, свобод та обов'язків людини і громадянина. Концепції визначення правової природи прав і свобод людини та громадянина: ліберальна, колективістська, мусульманська, позитивістська.

Права людини. Конституційні права і свободи людини і громадянина. Конституційний обов'язок людини і громадянина. Гарантії реалізації прав і свобод людини і громадянина в Україні .

Роль органів публічної влади (публічної адміністрації) в реалізації основних прав і свобод. Адміністративно-правовий захист прав особи. Принцип законності при охороні суб'єктів права власності. Методи контролю (відомчий, міжвідомчий, позавідомчий) та адміністративний нагляд.

Судовий та позасудовий контроль діяльності публічної адміністрації в частині додержання прав і свобод людини і громадянина.

Тема 3. Принцип правової держави як конституційно-правова настанова.

Влада в Україні: сутність і форми прояву. Закріплення в Конституції форми держави, форми правління і форми державного устрою. Конституційно-правові

характеристики держави, поєднання в них правових і політичних принципів. Модель конституційного регулювання.

Демократична держава: юридичний і фактичний зміст конституційної характеристики. Основні конституційні ознаки демократичної держави.

Правова держава: зміст конституційної характеристики. Основні ознаки правової держави, їх конституційне закріплення. Фактична реалізація ідеї правової держави в державно-правовій практиці (визначення, дотримання і захист прав).

Соціальна держава: зміст конституційної характеристики. Мета і межі соціальної діяльності. Роль держави у підтримці соціальної злагоди і вирішенні соціальних конфліктів. Відповідальність держави як виконання нею своїх соціальних функцій.

Тенденції конституційно-правового регулювання місцевого самоврядування.

Тема 4. Конституційні засади принципу демократії в діяльності публічної адміністрації.

Поняття, суть та форми безпосередньої демократії. Інститути безпосередньої (прямого народовладдя) та представницької демократії. Основні критерії, принципи та рівні здійснення демократії

Принципи демократичної держави. Міжнародні стандарти демократичного врядування. Форми та інститути демократії.

Демократія і самоврядування. **Поняття та система принципів електронної демократії**

Поняття народовладдя; основні форми народного волевиявлення. Вибори, як одна із основних форм народного волевиявлення в Україні. Принципи виборчого права. Конституційно-правове регулювання виборчої системи України. Виборчий процес в Україні. Референдум в системі інститутів безпосередньої демократії; поняття, основні види референдумів Юридична відповідальність за порушення законодавства України про вибори та референдуми.

Тема 5. Конституційна організація публічної влади.

Відображення в Основному Законі різноманітності публічної влади та публічного управління. Державний лад як сукупність загальних принципів, закріплених конституцією та законодавством держави щодо організації державної влади та здійснення владних повноважень

Комунікації та впливи в системі публічної влади. Типи комунікацій. Громадський контроль публічної адміністрації: поняття, нормативно-правове регулювання його здійснення. Ефективна комунікація як засіб вирішення міжособистісних конфліктів в публічній адміністрації. Комунікативна компетентність посадовця в публічній адміністрації.

Тема 6. Правовий статус та повноваження публічно-владних інституцій.

Державна влада і державне управління як правові категорії. Правове закріплення структури державної влади. Сутність правової форми діяльності держави та її ознаки. Принцип поділу влади. Основні складові правового регулювання державного управління. Статус та повноваження Конституційного Суду України.

Засади конституційно-правового статусу Верховної Ради України. Повноваження Верховної Ради України. Компетенція Верховної Ради України. Конституційний склад Верховної Ради України. Позачергові вибори, підстави і порядок дострокового припинення повноважень. Статус народного депутата.

Президент України та його повноваження.

Поняття та структура органів виконавчої влади. Кабінет Міністрів України – вищий орган виконавчої влади. Система центральних органів виконавчої влади. Місцеві державні адміністрації.

Місцеве самоврядування як правова категорія. Правові принципи здійснення місцевого самоврядування. Правове закріплення системи місцевого самоврядування. Правове регулювання компетенції органів місцевого самоврядування.

Незалежність судів в Україні: правові проблеми, судова реформа. Стан та проблеми правового забезпечення діяльності генеральної прокуратури. Еволюція прокурорського нагляду в Україні.

Тема 7. Підготовка та узгодження актів публічної адміністрації.

Нормотворчість: поняття, види. Поняття ознаки та види нормативно-правових актів. Види підзаконних нормативно-правових актів

Підготовка та узгодження нормативно-правових актів органів публічної влади. Нормотворчість Кабінету Міністрів України. Нормотворча діяльність міністерств та інших центральних органів виконавчої влади. Нормотворча діяльність місцевих органів виконавчої влади. Нормотворчість органів місцевого самоврядування (муніципальна нормотворчість).

Державна реєстрація нормативно-правових актів міністерств та інших органів виконавчої влади.

Розробка аналітичних документів.

Тема 8. Вирішення публічно-правових спорів адміністративними судами та Конституційним Судом України.

Конституційне правосуддя як основна форма конституційного контролю. Умови, обставини та інші фактори, які негативно впливають на ефективність Конституції України і посиленні її ролі як основного документа країни.

Спори у сфері публічно-правових відносин як предмет судової адміністративної юрисдикції.

Конституційні гарантії реалізації в Україні принципу обов'язковості судового рішення.

Принцип верховенства права в адміністративному процесі.

Тема 9. Юридична природа службових відносин в публічному управлінні.

Державно-управлінські відносини. Поняття, ознаки та види службових відносин. Публічні державно-службові відносини. Приватні державно-службові відносини.

Детермінованість характеру службових відносин моделями публічної служби.

Запровадження європейських правових принципів побудови службових відносин в Україні.

Правове регулювання публічної служби.

Тема 10. Запобігання корупції в практичній діяльності органів публічної влади.

Нормативно-правове забезпечення у сфері запобігання корупції та його практична реалізація. Організаційно-правові й адміністративні аспекти здійснення профілактичних заходів, пов'язаних із запобіганням корупційним правопорушенням. Критерії для оцінювання ефективності роботи органів виконавчої влади, спрямованої на запобігання проявам корупції серед державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування.

Оцінювання корупційних ризиків у діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування.

Порядок проведення спеціальної перевірки стосовно осіб, які претендують на зайняття посад, які передбачають зайняття відповідального або особливо відповідального становища, та посад з підвищеним корупційним ризиком.

Недопущення конфлікту інтересів на державній службі.

Відповідальність за порушення правил етичної поведінки.

Правова основа участі громадськості щодо запобігання корупційних проявів.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Борисевич С.О. Критерії розмежування публічного і приватного права URL: http://www.nbu.gov.ua/old_jrn/Soc_Gum/Nrzd/2016_2/1.pdf
2. Міненко М.А. Публічне управління: теорія та методологія : монографія / М.А. Міненко. К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. 404 с.
3. Поплавський В.Ю. Сучасні наукові підходи до класифікації державно-службових відносин / В.Ю. Пославський // Право і суспільство. 2015. №3, Ч.2, С.133-136
4. Прояви корупції в системі освіти: запобігання та протидія: навч.-мет. посіб. 2-ге вид., перероб. та доп. / К.А.Бабенко, Н.Г.Діденко, М.В.Кондрашова, С.Ж.Лазаренко, О.Г.Хремлі, Н.І.Яковець. К.: МП «Леся», 2016. 236 с.
5. Соловйов, Віктор Миколайович. Запобігання і протидія корупції в державному управлінні України / В. М. Соловйов; Ін-т законодавства Верхов. Ради України. К.: Ін-т законодавства Верхов. Ради України, 2012. 507 с.
6. Хавронюк М.І. Дисциплінарні правопорушення і дисциплінарна відповідальність: Навчальний посібник. К.: Атіка, 2015. 240 с.

Підручники та посібники

1. Адміністративне право України. Загальне адміністративне право: навч. посіб. / В. В. Галунько, В. І. Курило, С. О. Короєд та ін.; за ред. В. В. Галунька. – Херсон : Гринь Д.С., 2015. Т.1. 272 с.
2. Бакуменко В. Д. Теоретичні засади державного управління : навч. посіб. / В. Д. Бакуменко, Л. М. Усаченко, О. В. Червякова ; за заг. ред. Л. М. Усаченко. К. : Інтерсервіс, 2013. 174 с.
3. Конституційне право України : посіб. для підготовки до іспитів / Ю. Г. Барабаш, Т. М. Слінько, Л. І. Летнянчин та ін. 3-тє вид., перероб. та доп. Х. : Право, 2016. 346 с.
4. Право в публічному управлінні: навчальний посібник. Полтава: ПолтНТУ, 2018. 140 с

Закони України та інші нормативно-правові документи

1. Закон України "Про державну службу" від 10 груд. 2015 р. № 889-VIII // Голос України. 2015. 31 груд.
2. Закон України "Про Кабінет Міністрів України" від 27 лют. 2014 р. № 794-VII // Голос України. 2014. 1 берез.
3. Закон України "Про Конституційний Суд України" від 13 лип. 2017 р. № 2136-VIII // Голос України. 2017. 2 серп.
4. Закон України "Про місцеве самоврядування в Україні" від 21 трав. 1997 р. № 280/97-ВР // Голос України. 1997. 12 черв.
5. Закон України "Про місцеві державні адміністрації" від 9 квіт. 1999 р. № 586-XIV // Уряд. кур'єр. 1999. 15 трав.
6. Закон України "Про Раду національної безпеки і оборони України" від 5 берез. 1998 р. № 183/98-ВР // Голос України. 1998. 3 квіт.
7. Закон України "Про Рахункову палату" від 2 лип. 2015 р. № 576-VIII // Голос України. 2015. 8 серп.
8. Закон України "Про Регламент Верховної Ради України" від 10 лют. 2010 р. № 1861-VI // Голос України. 2010. 17 лют.
9. Закон України "Про судоустрій і статус суддів" від 2 черв. 2016 р. № 1402- VIII // Голос України. 2016. 16 лип.
10. Закон України "Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини" від 23 груд. 1997 р. № 776/97-ВР // Голос України. 1998. 20 січ.
11. Закон України "Про центральні органи виконавчої влади" від 17 берез. 2011 р. № 3166-VI // Уряд. кур'єр. 2011. 12 квіт.
12. Закон України «Про запобігання корупції» URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>.

13. Закон України «Про очищення влади» URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1682-18>.

14. Закон України «Про службу в органах місцевого самоврядування» від 07 червня 2001 р. № 2493-III. URL: www.rada.gov.ua.

15. Кодекс адміністративного судочинства України від 6 лип. 2005 р. № 2747- IV // Голос України. 2005. 23 серп.

16. Конституція України. Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 черв. 1996 р. – <http://zakon4.rada.gov.ua>

17. Про затвердження Порядку проведення спеціальної перевірки стосовно осіб, які претендують на зайняття посад, які передбачають зайняття відповідального або особливо відповідального становища, та посад з підвищеним корупційним ризиком, і внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України : постанова Кабінету Міністрів України від 25 берез. 2015 р. № 171 // Уряд. кур'єр. 2015. 9 квіт.

18. Про затвердження Правил етичної поведінки державних службовців : постанова Кабінету Міністрів України від 11 лют. 2016 р. № 65 // Уряд. кур'єр. 2016. 20 лют.

Інформаційні ресурси

1. <http://www.zakon.rada.gov.ua> – База «Загальне законодавство» Верховної Ради України.

2. <http://www.kmu.gov.ua> – Офіційний сайт Кабінету Міністрів України.

3. <http://www.nads.gov.ua> – Офіційний сайт Національного агентства з питань державної служби

4. <http://www.ukrstat.gov.ua> – Офіційний сайт Державного комітету статистики України.

5. <http://instzak.rada.gov.ua> - Інститут законодавства Верховної Ради України

6. <http://www.president.gov.ua> - Президент України. Офіційне інтернет-представництво.

7. <http://www.kmu.gov.ua/ua> - Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України

8. <http://www.pravo.org.ua> - Центр політико-правових реформ

АКАДЕМІЧНИЙ ДИСКУРС ТА АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ У НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ

Тема 1. Як писати без академічного плагіату

Цитування чи перефразування? Що можна не цитувати? Розкриття твердження «плагіат = порушення авторських прав». Види авторських прав.

Тема 2. Як вижити без самоплагіату? Антиплагіатна програма

Тези доповіді → наукова стаття → рукопис дисертації. Текстові збіги при захисті дисертації. Наукова стаття → монографія. Нове видання підручника. Здобувач вищої освіти здає ту саму роботу як виконане завдання з іншої дисципліни.

Що знаходять антиплагіатні програми? Чого не знаходять антиплагіатні програми? Що означають проценти текстових збігів?

Тема 3. Плагіат здобувачів вищої освіти: хто винен і що робити

Що погіршує якість письмових робіт здобувачів вищої освіти? Як здобувачів вищої освіти штовхає до плагіату структура освітньої програми? Які типи завдань провокують плагіат? Які ще фактори підвищують ймовірність плагіату здобувачів вищої освіти? Університетська політика запобігання плагіату. Допомога викладачу.

Тема 4. Підвищення якості оцінювання

Чому оцінювання важливе? На що має спиратися оцінювання? Принципи оцінювання. Оцінювання підсумкове і формувальне.

Тема 5. Підтримати чесності дистанційного навчання

Запровадження елементів дистанційного й онлайн-навчання. Підготовка до дистанційних занять. Підготовка до дистанційних занять. Які методи дистанційного навчання можна застосувати вже сьогодні? Які «дистанційні» завдання не слід давати здобувачам вищої освіти? Рекомендації адміністраціям університетів.

Тема 6. Поліпшення (не)дистанційного викладання

Поняття дистанційної освіти. Методи навчання із використанням інтернет-технологій. Навчальні прийоми для онлайн-освіти. Як поліпшити онлайн-курс? Як надавати здобувачам вищої освіти якісний зворотний зв'язок? Розробка детальних схем оцінювання

Тема 7. Формулювання результатів навчання. Як підготувати якісний силабус

Формулювання результатів навчання з таксономією Блума! Методика написання коректних результатів навчання. Конструктивне узгодження і зворотний дизайн курсу.

Чому саме «силабус»? Що слід висвітлити у силабусі? На що слід звернути увагу при написанні силабусу. Які питання не слід включати до силабусу?

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

Американська асоціація університетських професорів // Прозорість і корупція в системі вищої освіти України: зб. матер. конф. (21–22 листоп. 2002 р., м. Львів). – К.: Таксон, 2003. – (Серія «Вища освіта в сучасному світі»). – С. 257–258.

Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання: ДСТУ 8302:2015 / Нац. стандарт України. – Вид. офіц. – Введ. з 01.07.2016. – К.: УкрНДНЦ, 2016. – 16 с. – (Інформація та документація).

Вимоги до оформлення дисертацій та авторефератів дисертацій (розроблено на підставі ДСТУ 3008-95 «Документи. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення») // Бюлетень ВАК України. – К., 2011. – № 9/10. – С. 2–10.

Етичний кодекс ученого України [проект]. – К.: Видавничий дім «Академперіодика» НАН України, 2009. – 16 с.

Ідея Університету: Антологія / Упоряд. М. Зубрицька, Н. Бабалик, З. Рибчинська. – Львів: Літопис, 2002. – 304 с.

Кодекс етики університету Конкордія // Прозорість і корупція в системі вищої освіти України: зб. матер. конф. (21–22 листоп. 2002 р., м. Львів). – К.: Таксон, 2003. – (Серія «Вища освіта в сучасному світі»). – С. 231–256.

Нортвудський університет (американський приватний університет, заснований у 1959 р.). Кодекс етики // Прозорість і корупція в системі вищої освіти України: зб. матер. конф. (21–22 листоп. 2002 р., м. Львів). – К.: Таксон, 2003. – (Серія «Вища освіта в сучасному світі»). – С. 259–260.

Code of ethics of the Ukrainian Fulbright Association. Етичний кодекс членів Фулбрайтівського товариства України / Харківська правозахисна група. – Харків: Права людини, 2008. – 32 с.

ПІДРУЧНИКИ, ПОСІБНИКИ, НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ ВИДАННЯ

Авторське право для бібліотекарів: підручник / [Пер. з англ. О. Васильєва]. – К.: ТОВ «ІММ «ФРАКСІМ», 2015. – 196 с.

- Берегова Г.Д. Ділова українська мова. Курс лекцій: навч.-метод. посіб. – Херсон: Айлант, 2004. – 240 с.
- Бондаренко С.В. Авторське право та суміжні права / С.В. Бондаренко. – К.: Ін-т інтел. власн. і права, 2008. – 288 с.
- Бралатан В.П. Професійна етика: навч. посіб. / В.П. Бралатан, Л.В. Гуцаленко, Н.Г. Здирко. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 252 с.
- Бутенко Л.В. Мовлення ділових людей на нарадах, засіданнях, зборах: навч. посіб. для студ. нефілол. спец. / Л.В. Бутенко. – 2-е вид., доп. і випр. – Алчевськ: ДГМІ, 2003. – 253 с.
- Гальченко С.І., Силка О.З. Основи наукових досліджень: навч.-метод. посіб. / С.І. Гальченко, О.З. Силка. – Черкаси: АММО, 2015. – 93 с.
- Гриценко Т.Б. Українська мова за професійним спрямуванням: навч. посіб. / Т.Б. Гриценко. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 624 с.
- Етика ділового спілкування: навч. посіб. / за ред. Т.Б. Гриценко, С.П. Гриценко, Т.Д. Іщенко та ін. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 344 с.
- Мацько Л.І., Кравець Л.В. Культура української фахової мови: навч. посіб. / Л.І. Мацько, Л.В. Кравець. – К.: ВЦ «Академія», 2007. – 360 с. – (Серія «Альма-матер»).
- Онуфрієнко Г.С. Науковий стиль української мови: навч. посіб. з алгоритмічними приписами. / Г.С. Онуфрієнко. – 2-ге вид. перероб. та доп. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 392 с.
- Основи наукового мовлення: навч.-метод. посіб. / уклад.: О.А. Бобер, С.А. Бронікова, Т.Д. Єгорова та ін.; за ред. І.М. Плотницької, Р.І. Ленди. – К.: НАДУ, 2012. – 48 с.
- Плагиат у студентських роботах: методи виявлення та запобігання: метод. посіб. / за ред. Н.В. Стукало. – Дніпропетровськ: ДНУ імені Олеся Гончара, 2013. – 44 с.
- Право інтелектуальної власності: акад. курс: підруч. для студ. вищих навч. закладів / О.П. Орлюк, Г.О. Андрощук, О.Б. Бутнік-Сіверський та ін.; за ред. О.П. Орлюк, О.Д. Святоцького. – К.: Вид. дім «Ін Юре», 2007. – 696 с.
- Семенов О.М. Академічне письмо: лінгвокультурологічний підхід: навч. посіб. / О.М. Семенов, О.Л. Фаст. – Суми: СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2015. – 220 с.
- Семенов О.М. Культура наукової української мови: навч. посіб. / О.М. Семенов. – 2-ге вид., стереотип. – К.: ВЦ «Академія», 2012. – 216 с. – (Серія «Альма-матер»).
- Студентська науково-дослідницька робота (Нормативно-методичні рекомендації). – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2010. – 58 с.
- Ходаківський Є.І. Інтелектуальна власність: економіко-правові аспекти: навч. посіб. / Є.І. Ходаківський, В.П. Яковчук, І.Л. Литвинчук. – К.: «Центр учбової літератури», 2014. – 276 с.
- Швецова-Водка Г.М. Вступ до бібліографознавства: навч. посіб. для студентів напряму 6.020102 «Книгознавство, бібліотекознавство і бібліогр.» / Г.М. Швецова-Водка; Рівнен. держ. гуманітар. ун-т. – 3-тє вид., випр. та допов. – Рівне, 2011. – 231 с.
- Шевчук С.В., Клименко І.В. Українська мова за професійним спрямуванням: підруч. / С.В. Шевчук, І.В. Клименко. – 2-е вид., випр. і доп. – К.: Алерта, 2011. – 696 с.
- Шевчук С.В. Українське ділове мовлення: навч. посіб. / С.В. Шевчук. – 6-е вид., випр. і доп. – К.: Алерта, 2008. – 301 с.
- Ястремська О.О. Інтелектуальна власність: навч. посіб. / О.О. Ястремська. – Харків: Вид. ХНЕУ, 2013. – 124 с.
- Яхонтова Т.В. Основи англомовного наукового письма: навч. посіб. для студентів, аспірантів і науковців / Т.В. Яхонтова. – 2-ге вид. – Львів: ПАІС, 2003. – 220 с.
- Bailey S. Academic writing: a handbook for international students / S. Bailey. – 3rd ed. – London, New-York: Routledge, 2011. – 314 p.
- Zobel J. Writing for Computer Science / J. Zobel. – 3rd ed. – London: Springer- Verlag London Ltd, 2014. – 285 p.
- Абрамов Е.Г. Какой должна быть аннотация к научной статье / Е.Г. Абрамов // Научная периодика: проблемы и решения. – М., 2012. – Т. 2, No 3. – С. 4–6.

Абрамов Е.Г. Подбор ключевых слов для научной статьи / Е.Г. Абрамов // Научная периодика: проблемы и решения. – М., 2011. – Т. 1, № 2. – С. 35–40.

Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. благод. Фонд «Міжнарод. фонд досліджень освітньої політики»; за заг. ред. Т.В. Фінікова, А.Є. Артюхова. – К.: Таксон, 2016. – 234 с.

Андрущенко В.П. Основні характеристики європейської університетської освіти та можливості їх реалізації в системі освіти України / В.П. Андрущенко // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Серія 5 «Педагогічні науки: реалії та перспективи». – К., 2011. – Вип. 26. – С. 3–15.

Бейкер М. Дж. Написание обзора литературы / М. Дж. Бейкер // Terra Economicus (Пространство экономики). – Ростов-на-Дону, 2014. – № 3. – С. 65–86.

Бойко Р.В. Без компіляцій і плагіату! / Р.В. Бойко, М.О. Фролов // Бюлетень ВАК України. – К., 2008. – № 12. – С. 11–13.

Бойченко М. Гідність, цілісність і успішність: академічні та громадянські чесноти / М. Бойченко // Філософська думка. – К., 2014. – № 5. – С. 110–122.

Бойченко Н.М. Етичні аспекти університетських цінностей / Н.М. Бойченко // Софія. Гуманітарно-релігійознавчий вісник. – К.: Вид.-полігр. центр «Київський університет», 2014. – № 1 (1). – С. 37–43.

Бугаев К.В. Проблемы научного рецензирования и пути их решения / К.В. Бугаев // Психопедагогика в правоохранительных органах. – Омск, 2012. – № 1. – С. 88–92.

Бутенко О.В. Правове виховання студентів вищих технічних навчальних закладів як науково-педагогічна проблема / О.В. Бутенко // Актуальні проблеми державного управління, педагогіки та психології: зб. наук. пр. – Херсон, 2014. – Вип. 1. – С. 59–62.

Войтел С. Підготовка роботи до публікації / С. Войтел // Морфологія. – Дніпропетровськ, 2013. – Т. VII, № 1. – С. 101–102.

Впровадження етичних норм діяльності студентського самоврядування / [М.Д. Городок, В.Г. Павлюк, В.М. Стах, О.В. Пустовойтов]; упор. А.В. Карташов та ін. – Житомир: Житомирський обласний центр молодіжних ініціатив, 2009. – 102 с.

Гапон Н. Ставлення студентів до виявів академічної нечесності: крос-культурний аналіз / Н. Гапон, А. Худзічка-Чупала, А. Лупіна-Вегенер // Вісник Львівського університету. Серія «Філософські науки». – Львів, 2013. – Вип. 16. – С. 241–248.

Геритсен Дж. Как написать статью об исследовании для рецензируемого журнала / Дж. Геритсен // Педиатрическая фармакология. – М., 2012. – Т. 9, № 2. – С. 46–51.

Геритсен Дж. Как написать тезисы / Дж. Геритсен // Педиатрическая фармакология. – М., 2012. – Т. 9, № 2. – С. 52–55.

Гончаренко С. Етичний кодекс ученого / С. Гончаренко; Ін-т педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України, Полтавський національний педагогічний ун-т імені В.Г. Короленка // Естетика і етика педагогічної дії: зб. наук. пр. – Київ-Полтава: ПНПУ імені В.Г. Короленка, 2011. – Вип. 1. – С. 25–34.

Гуманенко О.О. Місце рецензії в історії наукової періодики / О.О. Гуманенко // Наукові записки Української академії друкарства. Серія «Соціальні комунікації». – Львів, 2015. – Вип. 1 (50). – С. 15–20.

Гунчак В.М., Чепига М.П. Кодекс честі викладача як перешкода академічній нечесності і поблажливості / В.М. Гунчак, М.П. Чепига // Науковий вісник ЛНУВМБТ імені С.З. Гжицького. – Львів, 2011. – Т. 13, № 3 (49). – С. 14–23.

Джонс Р.М. Академічна корупція в Україні // Прозорість і корупція в системі вищої освіти України: зб. матер. конф. (21–22 листоп. 2002 р., м.

Львів). – К.: Таксон, 2003. – (Серія «Вища освіта в сучасному світі»). – С. 261–268.

Джонсон А.М. Составление плана успешной научной карьеры. Руководство для молодых ученых. – 2-е изд. – Амстердам: Эльзевир, 2012. – 118 с.

Дикань С.А. Плагіат в освіті: походження, причини та шляхи подолання / С.А. Дикань // Безпека життєдіяльності: всеукр. наук.-попул. журн. – К., 2007. – № 5. – С. 16–20.

Добко Т. Академічна культура як необхідна передумова ефективного управління сучасним університетом в умовах автономії / Т. Добко // Дух і літера. Спец. вип. «Університетська автономія». – К., 2008. – No 19. – С. 93–102.

Дурнев Р.А. О характерных ошибках соискателей: вести с научного фронта (часть 1) / Р.А. Дурнев, Е.М. Мещеряков // Технологии гражданской безопасности. – М., 2013. – No 2 (36). – С. 26–30.

Дурнев Р.А. О характерных ошибках соискателей: вести с научного фронта (часть 2) / Р.А. Дурнев, Е.М. Мещеряков // Технологии гражданской безопасности. – М., 2013. – No 3 (37). – С. 34–36.

Дурнев Р.А. О характерных ошибках соискателей: вести с научного фронта (часть 3) / Р.А. Дурнев, Е.М. Мещеряков // Технологии гражданской безопасности. – М., 2013. – No 4 (38). – С. 94–97.

Еко У. Як написати дипломну роботу: Гуманітарні науки / У. Еко; пер. за ред. О. Глотова. – Тернопіль: Мандрівець, 2007. – 224 с.

Елин А.Л. Что нужно делать автору для успешного размещения его статей в научных журналах? / А.Л. Елин, Т.И. Калининская // Вестник новых медицинских технологий. – Тула, 2014. – No 1. – С. 105–110.

Євсєєва Г.П. Основні вимоги до якісного оформлення наукових публікацій / Г.П. Євсєєва, М.В. Савицький // Вісник Придніпровської державної академії будівництва та архітектури. – Дніпропетровськ, 2014. – No 8. – С. 54–62.

Женченко М.І. Оформлення публікацій у наукових журналах і збірниках: вимоги стандартів та видавничі реалії (на прикладі наукових видань НАН України) / М.І. Женченко // Наука України у світовому інформаційному просторі. – К.: Академперіодика, 2011. – Вип. 5. – С. 125–136.

Інграффіа Т. Інструкція з написання наукової статті / Т. Інграффіа, К.-Х. Швальбе // Морфологія. – Дніпропетровськ, 2013. – Т. VII, No 1. – С. 96–100.

Ковальова А. Проблеми академічного плагіату та авторського права у цифровому просторі України / А. Ковальова // Спеціальні історичні дисципліни: питання теорії та методики: зб. наук. пр. – К., 2013. – Ч. 21: Електронні інформаційні ресурси. – С. 61–71.

Козолуп М.С. Міждисциплінарний підхід до формування академічної комунікативної компетенції у студентів природничих спеціальностей в університетах США / М.С. Козолуп // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Педагогіка, соціальна робота». – Ужгород, 2014. – Вип. 30. – С. 60–63.

Кульчицька О.О., Дойчик М.В. Академія як простір свободи / О.О. Кульчицька, М.В. Дойчик // Проблеми розвитку науки та освіти: теорія і практика: матер. міжнар. наук.-практ. конф. «Проблеми розвитку науки та освіти: теорія і практика» (м. Київ, 29–30 квітня 2016 р.) / ГО «Інститут освітньої та молодіжної політики»; Наук.-навч. центр прикладної інформатики НАН України. – К.: ГО «ІОМП», 2016. – С. 12–17.

Лайберг М., Немоловська Т. Списування: український і американський досвід // Прозорість і корупція в системі вищої освіти України: зб. матер. конф. (21–22 листоп. 2002 р., м. Львів). – К.: Таксон, 2003. – (Серія «Вища освіта в сучасному світі»). – С. 269–271.

Малиновский А.А. Кодекс профессиональной этики: понятие и юридическое значение / А.А. Малиновский // Журнал российского права. – М., 2008. – No 4. – С. 39–44.

Медведев І.А. Державне управління розвитком університету: теоретично-прикладний аспект: [моногр.] / І.А. Медведев. – Харків: Вид-во ХарPI НАДУ «Магістр», 2011. – 220 с.

Медведев І.А. Ідея класичного університету: динаміка ціннісних орієнтацій в контексті державного управління / І.А. Медведев // Економіка та держава. – К., 2010. – No 9. – С. 77–82.

Наука і молодь в Україні XXI століття / [Ю.Л. Мосенкіс, М.А. Болобан, П.М. Грабовий та ін.]. – К.; Умань: ПП Жовтий, 2010. – С. 150–202.

Осин Е.Н. Ясность – сестра цитирования: немного об искусстве аннотации / Е.Н. Осин // Организационная психология. – М., 2013. – Т. 3, No 1. – С. 2–7.

Покликання університету: зб. наук. пр. / відп. ред. О. Гомілко. – К.: РІА «Янко»; «Веселка», 2005. – С. 90–132.

Рижак Л. Євроінтеграція вищої освіти України: аксіологічний вимір / Л. Рижак // Вісник Львівського національного університету імені Івана Франка. Серія «Філософські науки». – Львів, 2008. – Вип. 11. – С. 27–37.

Ромакін В.В. Академічна етика як передумова верховенства права / В.В. Ромакін // Наукові праці Чорноморського державного університету імені Петра Могили. Серія «Педагогіка». – Миколаїв, 2006. – Вип. 33, Т.46. – С. 174–179.

Ромакін В.В. Академічна чесність у вищій освіті / В.В. Ромакін // Наукові праці Чорноморського державного університету імені Петра Могили. Серія «Педагогічні науки». – Миколаїв, 2002. – Вип. 7, Т. 20. – С. 24–28.

Ромакін В.В. Академічна чесність як політична проблема / В.В. Ромакін // Наукові праці Чорноморського державного університету імені Петра Могили. Серія «Політичні науки». – Миколаїв, 2002. – Вип. 12, Т. 25. – С. 165–170.

Ромакін В.В. Мотивації, переконання та поведінка українських і американських студентів бакалаврату щодо норм академічної культури / В.В. Ромакін // Наукові праці Чорноморського державного університету імені Петра Могили. Серія «Педагогіка». – Миколаїв, 2010. – Вип. 123, Т. 136. – С.34–41.

Сангер Ф. Пишем на английском для международных конференций / Ф. Сангер, Ю. Зиятдинова // Высшее образование в России. – М., 2013. – No 12. – С. 95–99.

Селігей П.О. Науковий жаргон очима письменників і філософів / П.О. Селігей // Мовознавство. – К., 2012. – No 5. – С. 53–67.

Селігей П. Світло і тіні наукового стилю: Монографія / НАН України. Інститут мовознавства ім. О. О. Потебні / П.О. Селігей. – К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2016. – 627 с.

Сміт Р. Про недобросовісну практику наукових досліджень / Р. Сміт // Морфологія. – Дніпропетровськ, 2007. – Т. 1, No 3. – С. 106–111.

Струнсе В. Місія досяжна: підвищення академічної чесності в українській освіті // Прозорість і корупція в системі вищої освіти України: зб. матер. конф. (21–22 листоп. 2002 р., м. Львів). – К.: Таксон, 2003. – (Серія «Вища освіта в сучасному світі»). – С. 272–275.

Суховірський О. Використання засобів мережі інтернет в процесі пошуку інформації для студентських наукових досліджень з педагогіки / О. Суховірський // Проблеми підготовки сучасного вчителя: зб. наук. пр. Уманського держ. пед. ун-ту імені Павла Тичини. – Умань, 2011. – No 3. – С. 131–135.

Тихонкова І.О. Список літератури наукової статті – важливий індикатор якості статті (як не мати зайвого клопоту з його оформленням) / І.О. Тихонкова // Наука України у світовому інформаційному просторі: [зб. наук. пр.] / НАН України. – К., 2015. – Вип. 11. – С. 100–106.

Томахів М.В. Англomовний науковий дискурс: сучасний стан та перспективи подальших досліджень / М.В. Томахів // Одеський лінгвістичний вісник. – Одеса, 2015. – No 5. – С. 154–157.

Хоружий Г.Ф. Академічна культура: цінності та принципи вищої освіти / Г.Ф. Хоружий. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2012. – 320 с.

Цокур О.С. «Кодекс честі» в системі вищої освіти США / О.С. Цокур // Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Серія «Педагогічні науки». – Черкаси, 2009. – Вип. 150. – С. 57–62.

Шліхта Н., Шліхта І. Основи академічного письма: Методичні рекомендації та програма курсу. – К., 2016. – 61 с.

ЕЛЕКТРОННІ РЕСУРСИ

Академічне письмо та бібліографія - Головна. – Назва з екрану. – Режим доступу: bibliosynergy.ula.org.ua/index.php/proekt1.

Аналітична довідка за результатами дослідження практик академічної доброчесності у вищих навчальних закладах України. – Назва з екрану. – Режим доступу: mon.gov.ua/content/Новини/.../academichna-dobrochesnist.pdf.

Етичний кодекс університетської спільноти (проект), ДЗВО «Університет менеджменту освіти». – Назва з екрану. – Режим доступу: [http://umo.edu.ua/images/content/document/%D0%95%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D0%BA%D0%BE%D0%B4%D0%B5%D0%BA%D1%81%20\(4\).pdf](http://umo.edu.ua/images/content/document/%D0%95%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D0%BA%D0%BE%D0%B4%D0%B5%D0%BA%D1%81%20(4).pdf)

Кодекс честі Національного технічного університету України - КПІ. – Назва з екрану. – Режим доступу: <http://kpi.ua/code>.

Пан бібліотекар. Блог про бібліотечну справу та інформаційні технології. – Назва з екрану. – Режим доступу: www.бібліотекар.укр/.

Про Етичний кодекс ученого України. – Назва з екрану. – Режим доступу: www.nas.gov.ua/legaltexts/DocPublic/P-090415-2-0.pdf.

Проект сприяння академічній доброчесності в Україні (SAIUP) - Американські Ради. – Назва з екрану. – Режим доступу: <http://www.saiup.org.ua/>.

Рекомендації з оформлення посилань в наукових роботах: DSspace. – Назва з екрану. – Режим доступу: ela.kpi.ua/handle/123456789/16051.

Рекомендації до пошуку наукової інформації за допомогою інтернет-ресурсів. – Назва з екрану. – Режим доступу: <https://docs.google.com/document/d/1sUBDV-qvUxuAfoi1yNW47y.../edit?hl=uk>.

Стилі оформлення бібліографічних посилань для міжнародних публікацій. Ч. 1. – Назва з екрану. – Режим доступу: www.library.ukma.edu.ua/.../Styli_oformlennya_bibliohrafichnykh.

Українські наукові журнали: Головна. – Назва з екрану. – Режим доступу: usj.org.ua/.

Що потрібно знати про плагіат: посібник з академічної грамотності та етики для «чайників». – Назва з екрану. – Режим доступу: http://library.kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/biblio/PDF/books_ac-gr.pdf.

Cite This for Me. – Назва з екрану. – Режим доступу: <https://www.citethisforme.com/>.

Committee on Publication Ethics: (COPE): Promoting integrity in research publication. – Назва з екрану. – Режим доступу: publicationethics.org/.

Plagiarism.org - Best Practices for Ensuring Originality in Written Work. – Назва з екрану. – Режим доступу: www.plagiarism.org/.

Publication Integrity and Ethics. – Назва з екрану. – Режим доступу: www.integrity-ethics.com/.

VAK.in.ua - Автоматичне оформлення джерел по ВАК України. – Назва з екрану. – Режим доступу: vak.in.ua/.

ДЕМОКРАТИЗАЦІЯ МЕХАНІЗМІВ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ

Змістовий модуль 1. Дослідження демократизації механізмів публічного управління та адміністрування.

Тема 1. Трансформація та модернізація публічного управління на демократичних засадах.

Парадигма модернізації публічного управління. Стратегія сталого розвитку «Україна 2020». Стратегія «Україна 2030». Цілі сталого розвитку 2030. Україна. Стратегія реформування державного управління до 2025 року.

Особливості трансформації публічного управління. Ефективність публічного управління та його критерії.

Особливості демократизації сучасного публічного управління на глобальному, європейському, національному та локальному рівні.

Рейтинги країн світу за показником якості та ефективності державного управління та їх методологія. Місце України у рейтингах конкурентоспроможності та врядування.

Тема 2. Класифікація демократичних механізмів публічного управління та адміністрування та розвиток інституцій публічного управління на демократичних засадах.

Сутність та зміст механізмів публічного управління та адміністрування. Функції механізмів публічного управління. Класифікація механізмів публічного управління (нормативно-правовий, інституційний, організаційний, фінансово-економічний, політичний, соціальний, інформаційний, мотиваційний тощо).

Основні концепції щодо структури державного управління. його змісту та адміністративної складової: наука адміністрування В.Вільсона, Френка Дж. Гуднау, концепція державної бюрократії і бюрократів Макса Вебера, «класична школа» (А. Файоль, Л. Уайт, Л. Урвік, Д. Муні, Т. Вулсі), «школа людських відносин (М.Фоллет, О. Маслоу, Е.Мейо, У.Мерфі), поведінковий або біхевіористичний підхід до державного адміністрування Р. Саймона, Д.Смітцберга, В. Томпсона, Д. Істона, системний підхід Д. Істона, Г.Алмонда, Т. Парсонса, ситуативний підхід (концепція «м'якого мислення» і «організаційна кібернетика») та ін..

Інституційний розвиток публічного управління в моделі NPM («нового публічного менеджменту», new public management).

Інституційні засади Good Governance.

Багаторівневе публічне врядування для сталого розвитку та його основні характеристики. Врахування Цілей сталого розвитку при розробці державних стратегій, програм і політик. Механізми, методи та технології публічного управління та адміністрування при реалізації політики сталого розвитку.

Тема 3. Модернізація організаційного механізму публічного управління та адміністрування.

Організаційні зв'язки між суб'єктами та об'єктами управління – субординаційні, координаційні, реординаційні.

Організаційні структури управління: лінійна, функціональна, лінійно-функціональна, дивізійна, споживча, територіальна, адаптивна (проектна, матрична, програмно-цільова, координаційна), конгломератна. Основні вимоги до організаційної структури управління.

Модернізація організаційного механізму публічного управління на засадах мережевого підходу. Конституційна реформа. Судова реформа та реформа органів правопорядку. Антикорупційна реформа. Законодавство про вибори та референдуми. Реформа державної служби.

Організаційне проектування. Принцип первинності стратегії перед структурою А.Чандлера.

Становлення організаційної побудови державної території. Трансформація територіальної організації влади - політико-адміністративна й територіальна.

Модернізація організації публічного управління на регіональному та місцевому рівні як об'єкт наукового аналізу. Децентралізація та місцеве самоврядування.

Тема 4. Економічний, фінансовий, інвестиційний механізми публічного управління та адміністрування в процесі економічної трансформації.

Основні форми реалізації державою економічної політики. Економічна стратегія. Економічна тактика. Основні форми державного планування господарської діяльності. Основні напрями економічної політики, що визначаються державою. **Інтеграція української економіки в єдиний європейський ринок.** Національна економічна стратегія України до 2030 р. (16.03.2021). Функції публічного управління в сфері економіки: організаційна; контрольна; захисту ринкових основ господарювання; регулятивна.

Фінансовий механізм, бюджетне регулювання Стратегія розвитку системи управління державними фінансами. Бюджетний процес і виконання бюджетів.

Інвестиційний механізм публічного управління. Організаційна структура управління державними інвестиціями. Механізм запровадження стратегічного планування державних інвестицій.

Інвестиційний клімат і прямі іноземні інвестиції. Забезпечення покращення показників ефективності державних інвестицій за методикою МВФ. Підвищення прозорості реалізації державних інвестиційних проектів. Створення умов для подолання корупції під час реалізації проектів.

Державно-приватне партнерство в контексті управління державними інвестиціями в Україні.

Особливості економічного розвитку України в умовах пандемії COVID-19. Підтримка і сприяння економічному зміцненню.

Тема 5. Соціальний та політичний механізми публічного управління в процесі суспільної демократизації.

Зміст соціального механізму публічного управління. Цілі соціальної політики держави. Соціальна інфраструктура. Система соціальних індикаторів. Основні соціальні показники та оцінка проведених реформ

Модернізація системи соціальної підтримки населення України. Єдина інформаційна система соціальної сфери.

Гуманітарна політика. Державно-конфесійні та етнонаціональні відносини.

Політичний механізм публічного управління: суспільні цінності та цілі політики. Альтернативні стратегії досягнення цілей. Завдання і заходи для реалізації стратегій. Інструменти політики: примусові, змішані, «добровільні». Впровадження політики. Оцінювання політики.

Стратегія національної безпеки «Безпека людини – безпека держави» (2020). Стратегія воєнної безпеки України (2021).

Механізми та методи прийняття політико-управлінських рішень.

Тема 6. Цифровізація публічного управління та інструменти е-урядування, е-демократії.

Інформаційний механізм публічного управління. Інформаційна система та умови використання інформаційних технологій.

Е-демократія як форма участі в управлінні державними справами, здійснення державних закупівель, підвищення контролю за статками державних службовців відповідно до отриманих доходів, реалізації громадських обговорень, відкритих бюджетів, проведення громадських бюджетів участі тощо.

Інструменти е-демократії для центральних органів виконавчої влади, органів місцевої влади та місцевого самоврядування. Інструменти е-демократії, які можуть використовувати громадяни та громадські організації.

Основні модулі електронного уряду: G2G – government to government (уряд – урядові), G2B – government to business (уряд – бізнесу), G2C – government to citizens (уряд – громадянам).

Принципи створення і функціонування інформаційної системи «Електронний уряд». ІТ-індекси для моніторингу та аналізу стану розвитку інформаційного суспільства та електронного урядування.

Діджиталізація публічних послуг.

Змістовий модуль 2. Інструменти та технології публічного управління та адміністрування.

Тема 7. Організація та ресурсне забезпечення надання публічних послуг.

Поняття, природа і зміст публічних послуг. Місце публічних послуг у структурі діяльності держави. Ознаки публічних послуг. Принципи надання публічних послуг.

Адміністративні послуги: поняття, місце в системі публічних послуг, основні види. Організаційно-правовий механізм надання адміністративних послуг. Електронні адміністративні послуги. Зарубіжний досвід правового регулювання адміністративних послуг.

Проблема якості публічних послуг та їх стандартизація.

Організація та ресурсне забезпечення соціальних послуг. Види соціальних послуг. Основні напрями державної політики у сфері надання соціальних послуг.

Тема 8. Удосконалення методів оцінювання, контролю, моніторингу, аудиту в системі публічного управління.

Оцінювання і контроль як механізми забезпечення якості діяльності органів публічної влади. Оцінювання політики, державних програм та проектів. Оцінювання стратегічного плану. Оцінювання як інструмент належного врядування.

Види контролю: попередній, поточний, заключний.

Моніторинг в публічному управлінні.

Публічний аудит, аудит адміністративної діяльності (performance audit), або «аудит виконання державної політики».

Громадський контроль за діяльністю публічної влади

Тема 9. Інноваційні технології публічного управління та адміністрування.

Моделі науково-інноваційного розвитку країн. Типи державних інноваційних політик. Методи впливу держави на інноваційні процеси.

Державна підтримка інноваційних процесів. Закон України «Про інноваційну діяльність». Механізм державного регулювання науково-технічної діяльності. Значення інноваційної діяльності для формування сучасної моделі економічного зростання національної економіки України. Стратегія розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року.

Інноватизація діяльності публічних установ. Концепція сервісної держави. Впровадження інноваційних технологій публічного управління в органах державної влади та місцевого самоврядування.

Тема 10. Маркетингові технології в системі публічного управління та адміністрування.

Передумови використання маркетингових технологій в системі публічного адміністрування. Використання маркетингових технологій для підвищення ефективності державного управління. Маркетингові технології формування позитивного іміджу публічних установ. Основні напрями реалізації маркетингового підходу у публічному управлінні на територіальному рівні. Застосування маркетингу щодо ухвалення управлінських рішень.

Бенчмаркінгові технології в системі публічного адміністрування. Передумови використання бенчмаркінгових технологій в системі публічного адміністрування. Поняття та сутність бенчмаркінгу. Цілі, завдання, види бенчмаркінгу. Особливості бенчмаркінгу в системі публічного адміністрування.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Закони України та інші нормативно-правові акти

1. Конституція України : прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. – Х. : Фоліо, 1998. – 48 с.

2. Про державну службу: Закон України від 15 грудня 2015 року № 889VIII [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.

3. Про запобігання корупції: Закон України від 14 жовтня 2014 р. № 1700-VII (зі змінами). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>.
4. Про адміністративні послуги: Закон України від 06.09.2012 р. № 5203-VI (зі змінами). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5203-17/ed20140101>.
5. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 р. № 2939-VI (зі змінами). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2939-17>.
6. Про захист персональних даних: Закон України від 01.07.2010 р. № 2297IV (зі змінами). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2297-17>
7. Про електронні документи та електронний документообіг: Закон України від 22.05.2003 р. № 851-IV (зі змінами). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/851-15>.
8. Про електронний цифровий підпис: Закон України від 22.05.2003 р. № 851-IV (зі змінами). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/852-15>.
9. Про службу в органах місцевого самоврядування: Закон України від 7 червня 2001 року № 2493-III [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua> .
10. «Про звернення громадян» Закон України від 13 травня 1999 року № 653-XIV із змінами і доповненнями // Відомості Верховної Ради. – 1999. – № 26. – С. 219.
11. «Про місцеве самоврядування в Україні» Закон України від 21 травня 1997 р. № 280/97-ВР // Відомості Верховної Ради. – 1997. – № 24. – С. 170.
12. Про сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні: Указ Президента України від 26 лютого 2016 р. № 68/2016. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.president.gov.ua/documents/682016-19805>.
13. Про Стратегію сталого розвитку «Україна – 2020»: Указ Президента України від 12 січня 2015 р. № 5/2015. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>.
14. Питання впровадження єдиної державної політики реформ в Україні: Указ Президента України від 19.01.2015 № 22/2015 (зі змінами і доповненнями). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/22/2015>.
15. Про Стратегію державної кадрової політики на 2012-2020 роки: Указ Президента України від 01 лютого 2012 р. № 45/2012. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/45/2012>.
16. Про схвалення Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 1 квітня 2014 р. № 333-р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua>

Основна:

17. Бакуменко, В.Д. Механізми державного управління демократичними змінами [Електронний ресурс]: монографія / В.Д. Бакуменко, В. М.Башкатов; Академія муніципального управління. Київ : [б. в.], 2015. 180 с.
18. Бакуменко В. Д. Механізми імплементації політичних рішень в державному управлінні [Електронний ресурс]: монографія / В.Д. Бакуменко, О.М.Руденко, В.В. Туча; Академія муніципального управління. Київ : [б. в.], 2015. 184 с.
19. Бакуменко В.Д., Бондар І.С., Горник В.Г., Шпачук В.В. Особливості публічного управління та адміністрування: навч. посіб. Київ: Видавництво Ліра-К, 2017. 256 с.
20. Бібліографія публічного управління та адміністрування: навчально-методичний посібник / за наук. ред. д. н. держ. упр. Р. В. Войтович та П. В. Ворони. К., 2018. 474 с.

21. Енциклопедія державного управління [Текст]: у 8 т. Т. 2: Методологія державного управління. – К. НАДУ, 2011. – 692 с.

Допоміжна:

22. Атаманчук Г. В. Теорія державного управління [Текст]: кур. лекц. / Г. В. Атаманчук М.: Юридична література, 1997. 400 с.

23. Бакуменко В. Д. Методологія системних досліджень в державному управлінні : навч. посіб. / В. Д. Бакуменко, С. О. Кравченко. К. : ВПЦ АМУ, 2011. 116 с.

24. Бачинська К. В. Державне управління, планування, фінанси: монографія \ К. В. Бачинська, В. П. Марущак, О. І. Марущак. Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2018. 228 с.

25. Біла Книга: Європейське врядування [Електронний ресурс] // COM (2001) URL: <http://eur-lex.europa.eu>

26/ Герберт А. Саймон. Адміністративна поведінка: дослідження процесів прийняття рішень в організаціях, що виконують адміністративні функції / Пер. з англ.; Вид. переробл. і допов. числен. заув. авт. К.: АртЕк, 2001. 392 с.

27/ Бориславська О., Заверуха І., Захарченко Е., та ін. Децентралізація публічної влади: досвід європейських країн та перспективи України / [Бориславська О., Заверуха І., Захарченко Е., та ін.]; Швейцарсько-український проект «Підтримка децентралізації в Україні – DESPRO.– К.: ТОВ «Софія». 2012. 128 с.

28. Вебер М. Три чисті типи легітимного панування / М. Вебер // Соціологія. Загальноісторичні аналізи. Політика [Текст] / пер. з нім. О. Погорілий К.: Основи, 1998 534с.

29. Габермас Ю. Залучення іншого: Студії з політичної теорії [Текст] / Ю. Габермас; пер. з нім. Андрій Дахній; наук. ред. Борис Поляруш. Львів: Астролябія, 2006. 416 с.

30. Гордієнко Л. Ю. Публічне врядування: навчальний посібник / Л. Ю. Гордієнко, С. В. Лукашев. Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. 388 с.

31. Гурне Б. Державне управління [Текст] / Б. Гурне ; пер. з франц. В. Шовкуна. К. : Основи, 1993. 165 с.

32. Дарендорф Р. У пошуках нового устрою: лекція на тему політики свободи у XVI ст. [Текст] / Р. Дарендорф ; пер. з нім. А. Орган. К. : Вид. дім "Кієво-Могилянська академія", 2006. 109 с.

33. Державна політика і демократичне урядування: становлення та взаємовплив: підручник / авт. кол. : Е. А. Афонін, Т. В. Бельська, Я. В. Бережний та ін. ; за заг. ред. В. А. Ребкала, В. В. Тертички, В. А. Шахова. К.: «К.І.С.», 2016. 264 с.

34. Державне управління [Текст]: підручник. У 2 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України; редкол: Ю. В. Ковбасюк (голова), К. О. Ващенко (заст. голови), Ю. П. Сурмін (заст. голови) [та ін.]. К.: НАДУ; Дніпропетровськ: [б. в.], 2012..

35. Діденко Н.Г. Управління, влада, держава: філософські аспекти взаємодії: Монографія / Н.Г. Діденко. Донецьк: ДонДУУ, 2005. 128 с.

36. Діденко Н. Г. Державне управління і соціальне партнерство: актуальні проблеми теорії і практики: Монографія. / Н. Г. Діденко. Донецьк, 2007. 404 с.

37. Едер К. Публічність і демократія: пер. з нім. / К.Едер // Європейська інтеграція / уклад.: М. Яхтенфукс, Б. Колер-Кох. К.: Видавн. дім "Кієво-Могилян. акад.", 2007. 125 с.

38. Лелеченко А. П., Васильєва О. І., Куйбіда В. С., Ткачук А. Ф. Місцеве самоврядування в умовах децентралізації повноважень: навч. посіб. / [А. П. Лелеченко, О. І. Васильєва, В. С. Куйбіда, А. Ф. Ткачук] К. : 2017. 110 с.

39. Мак'явеллі Н. Флорентійські хроніки. Державець [Текст] / Н. Мак'явеллі ; пер. з іт. А. Перепада. К. : Основи, 1998. 492 с.

40. Міненко М.А. Публічне управління: теорія та методологія : монографія / М.А. Міненко. К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. 404 с.

41. Мэннинг Н., Парисон Н. Реформа державного управління: Международный опыт: Пер. с англ. М.: Весь Мир, 2003. 496 с.

42. Норт Д. Інститути, інституційні зміни та функціонування економіки [Текст] / Д. Норт. М. : Почала, 1997. 180 с.
43. Парсонс В. Публічна політика. Вступ до теорії й практики аналізу політики [Текст] / В. Парсонс = Public Policy. An introduction to the theory and practice of policy analysis / Parsons W. : наук. вид. К. : Києво-Могилян. акад., 2006. 550 с.
44. Проблеми та перспективи розвитку державного управління в умовах реформування: [колективна монографія] / Заг. ред. Чечель А.О., Хлобистов Є.В. Бельсько-Бяла (Польща): Вища школа економіки та гуманітаристики, 2017. 493 с.
45. Публічна політика [Текст] : навч. посіб. Public Policy : manual / за заг. ред. С. О. Телешуна; С. О. Телешун, С. В. Ситник, І. В. Рейтерович [та ін.] ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Каф. політ. аналітики і прогнозування. Київ : НАДУ, 2016. 338 с.
46. Публічне управління в умовах інституційних змін: колективна монографія / За наук. редакції д. держ. упр. Р. В. Войтович та П.В. Ворони. Київ, 2018. 475 с.
47. Публічне управління та адміністрування в умовах інформаційного суспільства: вітчизняний і зарубіжний досвід: монографія / За заг. ред. Сергія Чернова, Валентини Воронкової, Віктора Банаха, Олександра Сосніна, Пранаса Жукаускаса, Йоліти Ввайнхардт, Регіни Андрюкайтене. Запоріж. держ. інж. акад. Запоріжжя: ЗДІА, 2016. 606 с.
48. Романюк С. А. Оцінювання рішень у публічному управлінні: наук. розробка / авт. кол.: С. А. Романюк, О. Ю. Оболенський, В. І. Шарий. К.: НАДУ, 2015. 56 с.
49. Розроблення методів і технологій публічного управління [Текст] : наук. розроб. / С. А. Романюк, О. Ю. Оболенський, В. І. Шарий [та ін.] ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Упр. орг. фундам. та приклад. дослідж., Каф. держ. упр. і менеджменту. Київ : НАДУ, 2014. 60 с.
50. Ру Д. Управління: пер. з франц./ Д. Ру, Д.Сулъє. К. : Основи, 1995. 448 с.
51. Світові моделі державного управління: досвід для України [Текст] : [наук. вид.] / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; за заг. ред. Ю. В. Ковбасюка, С. В. Загороднюка, П. І. Крайніка [та ін.]. 2-ге вид. Київ: НАДУ, 2015. 612 с.
52. Система публічного управління в умовах децентралізації влади: механізми горизонтальної взаємодії: монографія. Л. Приходченко, С.Саханенко, П. І. Надолішній та ін.; за заг. ред. Л. Л. Приходченко. Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2017. 332 с.
53. Сучасне соціальне управління: філософія, методологія, практика / Монографія // За заг. ред. Н.Г.Діденко. Донецьк: «ВІК»,2010. 375 с.
54. Стоун Д. Парадокс політики. Мистецтво ухвалення політичних рішень [Текст] / Д. Стоун. К. : Альтернативи, 2000. 304 с.
55. Тоффлер Э. Метаморфозы власти: Знание, богатство и сила на пороге XXI века / Элвин Тоффлер; [Пер. с англ. В.В.Белокосков и др.]. М.: АСТ, 2001. 669, [1] с.
56. Тэтчер М. Искусство управления государством: Стратегии для меняющегося мира / Маргарет Тэтчер; [Пер. с англ. В.Ионова]. М.:Альпина Паблишер ,2003 (ОАО Можайский.полиграфкомбинат) 504 с.
57. Філософсько-психологічні проблеми соціальної взаємодії в системі сучасного управління : монографія / за заг. ред. Н. Г. Діденко. Кривий Ріг : Вид. Р. А. Козлов, 2019. 194 с.
58. Чальцева, О. М. Публічна політика: теоретичний вимір і сучасна практика: монографія / О. М. Чальцева. Вінниця : ФОРМ Барановська Т. П., 2017. 336 с.

Інформаційні ресурси:

9. <http://www.zakon.rada.gov.ua> – База «Загальне законодавство» Верховної Ради України.
10. <http://www.kmu.gov.ua> – Офіційний сайт Кабінету Міністрів України.
11. <http://www.nads.gov.ua> – Офіційний сайт Національного агентства з питань державної служби
12. <http://www.msp.gov.ua/> - Офіційний сайт Міністерства соціальної політики

13. <http://www.dcz.gov.ua> Офіційний сайт Державної служби зайнятості
14. <http://www.ukrstat.gov.ua> – Офіційний сайт Державного комітету статистики України.
15. <http://hdr.undp.org/en/> – «Доповідь про людський розвиток» – основне джерело інформації для аналітичного дослідження.
16. <http://www.oecd-ilibrary.org/statistics> – Різноманітні статистичні дані для країн-членів ОЕСР (Організація економічного співробітництва та розвитку).
17. <http://www.imf.org/external/ns/cs.aspx?id=28> – Статистика по більшості країн світу в базах даних Міжнародного валютного фонду.
18. <http://www.ilo.org/global/publications/lang--en/index.htm> – Міжнародна організація праці, її звіти.
19. <http://www.weforum.org/reports> – Всесвітній економічний форум, Звіт з глобальної конкурентоспроможності (Global Competitiveness Report).

КОМУНІКАТИВНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ

Тема 1. Теоретичні засади комунікації, комунікативного процесу та комунікаційного простору.

Поняття та сутність комунікацій в публічному управлінні. Наукова парадигма комунікації у публічному управлінні. Види комунікацій. Способи і засоби комунікації. Класифікація комунікації та інформації.

Поняття та базові елементи комунікативного процесу. Комунікативна підсистема в публічному управлінні. Інформаційний та комунікативний простори у сфері публічного управління. Комунікативні бар'єри: види, причини їх виникнення та способи усунення.

Тема 2. Організаційне забезпечення комунікативної взаємодії у публічному управлінні.

Принципи забезпечення комунікативної взаємодії в публічному управлінні. Основні функції комунікативних підрозділів (фахівців з комунікацій) в публічному управлінні. Місце комунікативного підрозділу в структурі органу публічної влади та місцевого самоврядування. Типи та структура комунікативних підрозділів в публічному управлінні. Лідерські позиції органів публічного управління та/або їх посадових осіб у певному комунікативному просторі.

Тема 3. Нормативно-правове регулювання інформаційно-комунікативної діяльності в публічному управлінні.

Принципи комунікативної діяльності в публічному управлінні, встановлені в положеннях Конституції України. Аспекти комунікативної діяльності у публічній сфері, що унормовуються Цивільним та Кримінальним кодексами України.

Закони України, в яких визначаються окремі аспекти комунікативної діяльності у публічному управлінні. Закони України, що регулюють діяльність засобів масової інформації. Нормативно-правові акти, що регулюють окремі питання взаємодії органів публічної влади та місцевого самоврядування із громадськістю.

Поняття звернення громадян. Форми, види та основні вимоги до звернення. Права громадянина при розгляді звернення. Інструкція з діловодства щодо звернень громадян. Порядок та особливості розгляду звернень громадян органами публічної влади та іншими суб'єктами діяльності у сфері публічного управління. Організація особистого прийому громадян. Порядок надсилання та розгляду електронної петиції.

Тема 4. Організація внутрішньоорганізаційної комунікації в публічному управлінні та адмініструванні.

Зміст і структура внутрішньоорганізаційної комунікації в публічному управлінні. Інформація та вимоги до неї. Організація та ведення документообігу в органах публічної влади та місцевого самоврядування.

Вертикальні та горизонтальні комунікації в системі публічного управління та адміністрування. Форми та методи внутрішньоорганізаційної комунікації в публічному управлінні.

Організація ділової комунікації в публічному управлінні. Стилі ділової комунікації та управління. Комунікативна культура в органах публічної влади та місцевого самоврядування.

Тема 5. Комунікації з громадськістю в публічному управлінні та адмініструванні.

Громадська думка та її значення у формуванні та реалізації державної політики. Види публічних заходів. Форми консультацій із громадськістю.

Методи вивчення, оцінювання та врахування громадської думки під час прийняття управлінських рішень. Інструменти взаємодії посадових осіб публічної влади з громадськістю. Порядок проведення консультацій із громадськістю. Орієнтовний план проведення консультацій із громадськістю.

Поняття, види, класифікація та структура колегіальних консультативно-дорадчих органів. Діяльність громадських рад при органах державної влади та органах місцевого самоврядування: основні завдання, функції, повноваження, формування складу представників. Участь громадської ради у прийнятті управлінських рішень та інструменти її взаємодії з органами публічної влади.

Практика держав світу по організації консультацій з громадськістю. Системи впливів в процесі проведення консультацій з громадськістю.

Тема 6. Електронне урядування в сучасній системі публічного управління.

Державна інформаційна політика в Україні в умовах розвитку інформаційного суспільства. Державна політика та державне управління розвитком інформаційного суспільства та електронного урядування.

Системи оцінювання розвитку інформаційного суспільства та електронного урядування. Концептуальні засади та умови успішного впровадження електронного урядування. Інформаційна безпека в електронному урядуванні. Основні напрями е-взаємодії держави та суспільства.

Інформаційно-комунікаційне забезпечення ефективної діяльності влади. Інформатизація органів влади. Електронний уряд: проблеми та пріоритети. Надання електронних послуг. Електронний документообіг та електронний цифровий підпис.

Тема 7. Основні засади формування та реалізації комунікаційної стратегії в публічному управлінні та адмініструванні.

Роль, мета, завдання, функції, види, користувачі та бенефіціари комунікаційної стратегії. Основні етапи формування та реалізації комунікаційної стратегії. Стратегічні та оперативні цілі. Визначення цільової аудиторії, основних форм і каналів комунікації.

Оцінка поточної ситуації на основі проведення PEST-аналізу та SWOT-аналізу. Планування ресурсів для забезпечення реалізації стратегії. Нормативно-правовий, організаційний, інституціональний, фінансовий, кадровий, мотиваційний механізми формування та реалізації комунікаційної стратегії.

Ключові показники ефективності та методи оцінки комунікаційної стратегії.

Тема 8. Публічний виступ та технології комунікації з цільовою аудиторією.

Роль і значення публічного виступу у діяльності посадових осіб органів публічної влади, політичних і громадських діячів. Різновиди публічного виступу. Професійна лексика та етичні норми спілкування. Комунікативні ситуації та комунікативна поведінка. Інструментарій ораторської майстерності. Мовні особливості публічного виступу. Організація та етапи підготовки спікера до публічного виступу. Оцінка можливих варіантів реакції співрозмовників. Запобігання конфліктів під час публічного виступу.

Види презентаційних матеріалів, вимоги до їх структури, змісту й оформлення. Програмні сервіси для створення презентацій. Засоби та прийоми вербальної й невербальної комунікації. Сучасні підходи до використання е-комунікації. Інструменти е-комунікації у діяльності суб'єктів публічного управління. Ефективність комунікації у соціальних мережах. Вивчення громадської думки щодо діяльності органів публічної влади та надання адміністративних послуг за допомогою засобів е-комунікації. Програмне забезпечення. Інформаційно-комунікаційні ресурси органів публічної влади.

11. Рекомендована література (основна)

1. Городенко Л. Теорія мережевої комунікації: монографія / за заг. наук. ред. В.Ф. Іванова. К.: Академія української преси, Центр вільної преси, 2012. 387 с.
2. Дзяна Г, Андрійв М. Роль комунікації в реалізації компетенцій органів публічної влади. *Ефективність державного управління*. 2018. Вип. 2(55). Ч. 1. С. 72-79. URL : <http://www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/putp/2012-3/doc/2/06.pdf>.
3. Дзяна Г. Налагодження комунікації між владою і суспільством у період проведення реформ. *Теорія та практика державного управління*. 2017. № 2. С. 1-7.
4. Дрешпак В.М. Інформаційний, комунікативний, семіотичний простори державного управління: спільне, відмінне та особливе. *Публічне адміністрування: теорія та практика*. 2012. Вип. 2(8). URL: [http://www.dridu.dp.ua/zbirnik%20/2012-02\(8\)/12dvmsvo.pdf](http://www.dridu.dp.ua/zbirnik%20/2012-02(8)/12dvmsvo.pdf).
5. Енциклопедичний словник з державного управління / уклад. Ю.П. Сурмін, В.Д. Бакуменко, А.М. Михненко та ін.; за ред. Ю.В. Ковбасюка, В. П. Трощинського, Ю. П. Сурміна. Київ : НАДУ, 2010. 820 с.
6. Єганов В.В. Проблеми та перспективи впровадження системи електронного урядування в Україні. *Державне будівництво*. 2012. № 2. URL: <http://www.kbuapa.kharkov.ua/ebook/db/2012-2/doc/1/05.pdf>.
7. Зяйлік М. Комунікації як ефективний інструмент управління. *Проблеми публічного управління та адміністрування на регіональному рівні* : матеріали I міжрегіональної науково-практичної конференції, м. Тернопіль, 21 травня 2019 року. Т. : ТНТУ, 2019. С. 73-74.
8. Інформаційно-комунікативна діяльність органів публічної влади : монографія / В.С. Куйбіда, О.В. Карпенко, А. В. Дуда [та ін.] ; за заг. ред. В. С. Куйбіди, О. В. Карпенка. К. : КП «Компринт», 2018. 364 с.
9. Кандагура К.С. Комунікативні проекти в умовах інформаційного суспільства: вітчизняні та зарубіжні моделі. *Науковий вісник Академії муніципального управління*: зб. наук. праць. Серія: Управління. 2015. Вип. 1. С. 139-149.

10. Клімушин П.С. Стратегії та механізми електронного урядування в інформаційному суспільстві : монографія. Х. : Вид-во ХарРІНАДУ «Магістр», 2016. 524 с.
11. Клімушин П.С., Серенок А.О. Електронне урядування в інформаційному суспільстві : монографія. Х. : Вид-во ХарРІ НАДУ «Магістр», 2010. 312 с.
12. Кропивницький В.С., Жукова І.В. Вивчення та аналіз соціальних запитів громадян для коригування державних рішень. *Науковий вісник: державне управління*. 2019. № 2. С. 76-83.
13. Лашкіна М.Г. Нові підходи до комунікації в публічному просторі державного управління. *Публічне управління: теорія та практика*. 2013. Вип. 1. С. 10-18.
14. Литвинова Л.В. Особливості комунікативної культури в органах публічної влади. *Державна служба, служба в органах місцевого самоврядування*. 2014. С. 35-44.
15. Омельчук А.І. Комунікативна культура державнослужбовця: понятійно-категорійна сутність. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2011. № 8. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=312>.
16. Почепцов Г.Г. Сучасні інформаційні війни. К. 2016. 498 с.
17. Радченко О.В., Погорелий С.С. Моделювання інформаційної взаємодії між органами публічної влади та суспільством. *Державна політика*. Харків : Вид-во ХарРІ НАДУ «Магістр», 2012. С. 77-81. URL : <http://www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/putp/2012-3/doc/2/06.pdf>.
18. Романенко Є.О., Чаплай І.В. Шляхи оптимізації державної комунікативної політики в Україні. *Публічне адміністрування та національна безпека*. 2019. № 2. URL: <https://www.inter-nauka.com/uploads/public/15607809568549.pdf>.
19. Теоретичні засади та організаційні механізми реформування державної служби в Україні : монографія / Н. Л. Гавкалова, Л. Й. Аведян, Л. Ю. Гордієнко та ін. ; за заг. ред. докт. екон. наук, професора Н. Л. Гавкалової. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2012. – 312 с.
20. Топольницька Т.Б. Комунікативний аспект у формуванні іміджу органів публічної влади. *Економіка і суспільство*. Вип. 20. 2019. С. 593-598.
21. Фінклер Ю. Мас-медіа та влада: технологія взаємин. Львів: АзАрт, 2013. 107 с.
22. Чаплай І.В. Комунікація в державі та суспільстві: термінознавчі аспекти. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2017. №1. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1109>.
23. Чебан О. Оцінювання виконання комунікаційної функції органів публічної влади. *Державне управління та місцеве самоврядування*. 2016. Вип. 2. С. 59-66.
24. Шмагун А.В. Завдання та перспективи української моделі мовної політики. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського*. Серія «Державне управління». 2020. Том 31 (70). № 3. С. 193-197.
25. Шпиґа П.С., Хмельницька М.О. Цифрові комунікації між владою та громадою: проблеми, ризики, бар'єри. *Державне управління: теорія та практика*. 2019. №2. С. 13-20. URL : <http://e-patp.academy.gov.ua/pages/dop/26/files/72713687-acec-4e4e-8f37-e95f2ec8e8f1.pdf>.
26. Zhukova I.V. Methodological aspects of public-civic communication research. *Public management*. 2019. № 5(20). pp. 75-84.

Підручники та посібники

27. Алюшина Н.О. Ділова комунікація в державних інституціях (дистанційний курс) : навч.-метод. матеріали; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Ін-т підвищ. кваліфікації керів. кадрів. К. : НАДУ, 2015. 92 с.
28. Бельська Т.В., Дегтяр О.А., Волик С.В. Лідерство і комунікації в публічному управлінні : конспект лекцій для студентів спеціальності 281 – Публічне управління та адміністрування; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2019. 51 с.

29. Гошовська В.А. Мовна політика в Україні : навч.-метод. матеріали / уклад. А.В. Фоменко, Ю.В. Стрілецька. К. : НАДУ, 2013. 36 с.
30. Драгомирецька Н.М., Кандагура К.С., Букач А.В. Комунікаційна діяльність в державному управлінні: навч. посібник. Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2017. 180 с.
31. Дрешпак В.М. Комунікації в публічному управлінні: навч. посібник. Д.: ДРІДУ НАДУ, 2015. 168 с.
32. Електронне урядування : опорний конспект лекцій / Дзюба С.В. та ін.; за ред. А.І. Семенченка. Київ. 2012. 266 с.
33. Єгорова Т.Д. Ефективна комунікація: публічний виступ: навч. посібник. Нац. Академія держ. упр. при Президентові України. Київ: НАДУ, 2018. 163 с.
34. Комунікативна діяльність публічної особи : навч.-метод. посіб. / уклад. : С. А. Бронікова, Т. Д. Єгорова, Р. І. Ленда та ін. ; за ред. І. М. Плотницької, Н. Г. Попович. – К. : НАДУ, 2014. – 48 с.
35. Комунікації в публічному адмініструванні : конспект лекцій / [О. В. Шобаніна, В. П. Клочан, С. І. Тищенко та ін.]. Миколаїв : МНАУ, 2018. 200 с.
36. Комунікації в публічному управлінні: аспекти організаційної культури та ділового спілкування : навч. посіб. / уклад. : Гошовська В.А. та ін. Київ : К.І.С., 2016. 130 с.
37. Комунікації в публічному управлінні: аспекти організаційної культури та ділового спілкування : навч. посіб. / уклад.: Гошовська В. А. та ін. Київ : К.І.С., 2016. 130 с. (Серія «Бібліотечка лідера місцевого самоврядування»).
38. Коротич О.Б. Комунікації у державних інституціях: навч. посібник. Харків: вид-во ХарПІ НАДУ «Магістри». 2012. 200 с.
39. Логунова М., Лашкіна М., Гвоздик П., Алексеев А. Комунікації судової влади : науково-практичний посібник. К : АДЕФ-Україна, 2011. 276 с.
40. Почепцов Г.Г. Теорія комунікацій. Київ: Київський університет. 1999. 238 с.
41. Соснін О.В., А.М. Міхненко, Литвинова Л.В. Комунікативна парадигма суспільного розвитку : навч. посібник. К : НАДУ, 2011. 220 с.

Закони України та інші нормативно-правові акти

1. Довідник з Європейської інтеграції. URL: www.eu-directory.ea-ua.info.
2. Європейська та євроатлантична інтеграція України. *Міністерство освіти і науки України* : офіційний сайт. URL: <http://www.mon.gov.ua/main.php?query=integration>.
3. Конституція України : закон України від 28.06.1996 р. №54к/96-ВР. *Законодавство України* : база даних / Верхов. Рада України. Дата оновлення: 01.01.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.
4. Кримінальний кодекс України : закон України від 05.04.2001 р. №2341-III. *Законодавство України* : база даних / Верхов. Рада України. Дата оновлення: 30.12.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>.
5. Питання забезпечення органами виконавчої влади доступу до публічної інформації : Указ Президента України від 05.05.2011 р. № 547/2011. *Законодавство України* : база даних / Верхов. Рада України. Дата оновлення: 05.05.2011. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/547/2011#Text>.
6. Про державну службу : закон України від 10.12.2015 р. №889-VIII. *Законодавство України* : база даних / Верхов. Рада України. Дата оновлення: 24.10.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19#Text>.
7. Про доступ до публічної інформації : закон України від 13.01.2011 р. № 2939-VI. *Законодавство України* : база даних / Верхов. Рада України. Дата оновлення: 01.01.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17#Text>.
8. Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні» : закон України від 16.11.1992 р. № 2782-XII. *Законодавство України* : база даних / Верхов. Рада України. Дата оновлення: 03.07.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2782-12#Text>.

9. Про електронний цифровий підпис: закон України від 22.05.2003 р. № 852-IV. *Законодавство України* : база даних / Верхов. Рада України. Дата оновлення: 07.11.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/852-15#Text>.

10. Про електронні документи та електронний документообіг : закон України від 22.05.2003 р. № 851-IV. *Законодавство України* : база даних / Верхов. Рада України. Дата оновлення: 07.11.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15#Text>.

11. Про захист персональних даних : закон України від 01.06.2010 р. № 2297-VI. *Законодавство України* : база даних / Верхов. Рада України. Дата оновлення: 20.03.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17#Text>.

12. Про звернення громадян : закон України від 02.10.1996 р. № 393/96-ВР. *Законодавство України* : база даних / Верхов. Рада України. Дата оновлення: 01.01.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0%B2%D1%80#Text>.

13. Про інформаційні агентства : закон України від 28.02.1995 р. № 74/95-ВР. *Законодавство України* : база даних / Верхов. Рада України. Дата оновлення: 16.07.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/74/95-%D0%B2%D1%80#Text>

14. Про інформацію : закон України від 02.10.1992 р. № 2657-XII. *Законодавство України* : база даних / Верхов. Рада України. Дата оновлення: 16.07.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text>.

15. Про порядок висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні засобами масової інформації : закон України від 23.09.1997 р. № 539/97-ВР. *Законодавство України* : база даних / Верхов. Рада України. Дата оновлення: 16.07.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/539/97-%D0%B2%D1%80#Text>.

16. Про Суспільне телебачення і радіомовлення України : закон України від 17.04.2014 р. № 1227-VII. *Законодавство України* : база даних / Верхов. Рада України. Дата оновлення: 01.01.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1227-18#Text>.

17. Про телебачення і радіомовлення : закон України від 21.12.1993 р. № 3759-XII. *Законодавство України* : база даних / Верхов. Рада України. Дата оновлення: 16.10.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3759-12#Text>.

18. Цивільний кодекс України : закон України від 16.01.2003 р. №435-IV. *Законодавство України* : база даних / Верхов. Рада України. Дата оновлення: 01.01.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>.

СТРАТЕГІЧНЕ ПЛАНУВАННЯ ТА УПРАВЛІННЯ ЗМІНАМИ В ПУБЛІЧНОМУ УПРАВЛІННІ

Тема 1. Роль стратегічного планування в системі стратегічного управління і його основні характеристики.

Роль стратегічного планування в системі стратегічного управління і його основні характеристики. Поняття, сутність і переваги стратегічного планування. Принципи планування. Концепція стратегічного планування. Процедури стратегічного планування.

Методологія стратегічного планування. Процес стратегічного планування. Логіка стратегічного планування і його елементи. Принципи стратегічного планування.

Тема 2. Стратегічне планування на різних рівнях публічного управління. Методи стратегічного планування в публічному управлінні.

Поняття стратегічного планування на загальнодержавному рівні. Особливості стратегічного планування на галузевому рівні. Стратегічне планування на регіональному та місцевому рівнях. Узгодження стратегічного планування на загальнодержавному, галузевому, регіональному й місцевому рівнях.

Алгоритм проведення сценарного планування: визначення головних стратегічних напрямів, встановлення основних факторів безпосереднього та зовнішнього оточення,

ранжування факторів по важливості та невизначеності, аналіз та оцінка наслідків реалізації задач стратегічного розвитку, вибір сценарію.

Поняття та види цілей. Система та ієрархія цілей в публічному управлінні. Критерії оцінки стратегічних цілей в публічному управлінні. Довгострокові та стратегічні цілі. Вплив зовнішнього та внутрішнього середовищ публічних організацій на формування цілей. Методи формування і аналізу цілей. Прогноз поетапного досягнення цілей. Система стратегічних цільових пріоритетів: оптимальна концентрація, достатній мінімум, залишковий принцип.

Тема 3. Моделі державного та наддержавного стратегічного планування.

Школи стратегічного управління та їх основні моделі. Загальна модель державного стратегічного планування. Особливості стратегічного планування в Сполучених Штатах Америки. Стратегічне планування в Європейському Союзі.

Вітчизняний (історичний та сучасний) досвід стратегічного планування. Методи стратегічного планування в публічному управлінні. Планування розвитку шляхом постановки стратегічних завдань. Планування стратегічного розвитку в умовах несподіваних ситуацій. Планування стратегічного розвитку в умовах змін.

Тема 4. Теоретичні засади необхідності проведення змін та управління ними. Класифікація організаційних змін в публічному управлінні.

Базові поняття управління змінами та стратегій. Теорії і методи управління змінами в публічній організації. Зміст процесу управління змінами, ролі стратегії і планування. Механізми, методи та інструменти стратегічного планування та управління змінами. Особливості стратегічного мислення спільноти, знання ментальності. Моделі та методи стратегічного прогнозування розвитку, системного підходу до формування стратегій у публічній сфері.

Стратегічні зміни. Рівні стратегії і змін. Супротив змінам: причини і результати. Подолання супротиву змінам. Підходи до управління змінами. Внутрішні і зовнішні зв'язки в управлінні змінами.

Класифікаційні ознаки та види організаційних змін. Планові зміни. Ситуаційні зміни. Класифікація змін за напрямками. Розвиваючі зміни. Перетворюючі та трансформаційні зміни. Взаємозв'язок трансформаційних, перетворюючих і розвиваючих змін. Види змін: технологічні зміни, зміни бізнес-моделі, структурні, культурні, зміни, орієнтовані на персонал. Важелі здійснення змін різного рівня інноваційності. Ознаки класифікації змін. Індивідуальні, групові, організаційні зміни. Зміни в знаннях, зміна в індивідуальних установках, зміни в індивідуальній поведінці, зміна в груповій поведінці. Індивідуальні зміни. Організаційні зміни. Базові моделі змін: еволюційна та революційна.

Тема 5. Моделі управління змінами. Роль людських ресурсів в управлінні змінами в публічному управлінні.

Моделі змін поведінки людини: модель Д. Бейлстрексі, модель Гровера, ситуаційна модель. Умови, необхідні для зміни світогляду і поведінки людини. Управління змінами через моделі людських систем: закрита, випадкова, відкрита, синхронна системи. Моделі організаційних змін: трикрокова модель Левіна; модель технології втручання; модель «дослідження-дії»; модель процесу успішного управління організаційними змінами Л. Грейнера; модель управління змінами Дж. Коттера; модель змін, що плануються (Р. Ліппіта, Дж. Уатсона, Б. Уестлі).

Роль лідера в управлінні змінами. Підходи до виділення стилів управління: підхід з точки зору особистих якостей, поведінковий підхід (стили управління К. Левіна, Р. Блейка / Д. Мутона), ситуативний підхід (модель Ф. Фідлера, П. Херсі / К. Бланшара, Т. Мітчелла / Р. Хауса, Врума / Джаго).

Модель організаційного розвитку І. Адізеса. Концепція управління життєвим циклом організації І. Адізеса РАЕІ. Модель організаційного розвитку Л. Грейнера. Модель розвитку організації згідно з Теорією фазових трансформацій бізнесу (ТФТБ).

Тема 6. Планування змін та механізм їх реалізації в публічному управлінні.

Місце процедур підготовки і планування у процесі управління змінами в публічному управлінні. Визначення необхідності здійснення змін і формулювання цілей змін. Організаційна діагностика: необхідність проведення і зміст. Прийняття рішення щодо оптимального варіанту змін. Розробка проєкту змін. Підходи до проєктування змін. Основні завдання проєкту змін. Структура проєкту змін.

Визначення готовності до змін: інформаційної, організаційної, фінансової, соціально-психологічної. Матриця готовності співробітників органів публічної влади та місцевого самоврядування до змін. Підготовка до впровадження змін в органах публічної влади та місцевого самоврядування. Розробка програми змін і графіків впровадження проєкту змін.

Ресурсне забезпечення реалізації проєкту змін. Підготовча робота з персоналом: ознайомлення персоналу з проєктом змін, навчання, розробка дієвої системи мотивації. Створення команд (робочих груп) з управління змінами, їх структура, завдання.

Тема 7. Технології вироблення стратегій та їх реалізації в публічному управлінні.

Технології вироблення стратегій в публічному управлінні. Практичні аспекти формування стратегічних державних документів. Нормативні основи розроблення стратегічних документів. Реалізація стратегій в публічному управлінні. Бар'єри реалізації стратегій. Фінансово-економічні аспекти реалізації стратегічних планів, програм, проєктів. Інформаційно-аналітичне забезпечення стратегічного управління. Прогнозування як необхідна функція стратегічного управління.

Сучасний стан стратегічного управління в Україні. Застосування методів стратегічного управління. Оцінювання стратегічного управління. Поняття оцінювання. Оцінювання процесу стратегічного управління. Оцінювання державних стратегій і програм. Оцінювання процесу формування державної політики.

Перспективи розвитку стратегічного управління в Україні. Проблеми стратегічного управління в Україні. Концепція модернізації стратегічного управління в Україні. Шляхи впровадження концепції модернізації стратегічного управління в Україні.

Тема 8. Інструменти розробки напрямів змін та їх реалізації в публічному управлінні.

Сучасні інструменти управління змінами. Аутсорсинг: види та особливості застосування. Переваги та ризики використання аутсорсингу. Показники оцінювання ефективності аутсорсингу. Аутстафінг як різновид аутсорсингу. Бенчмаркінг і специфіка його використання в управлінні змінами. Даунсайзинг як метод оптимізації використання ресурсів. Тотальне управління якістю.

Поняття і зміст механізму реалізації змін в публічному управлінні. Основні складові механізму реалізації змін. Зміни та інформаційні технології. Роль ІТ-менеджменту в організаційних змінах.

Система методів, важелів, інструментів, форм організації дій, за допомогою яких безпосередньо здійснюються зміни і досягається вплив на внутрішні процеси органів публічної влади та місцевого самоврядування. Підходи до управління дискретними змінами.

Рекомендована література (основна)

42. Адизес И.К. Управление изменениями; пер. с англ. СПб. : Питер, 2011. 224 с.
43. Адизес І. Управління змінами для досягнення найліпшого результату в бізнесі і повсякденному житті. Київ: Форм Україна, 2-18. 400 с.
44. Ансофф И. Новая корпоративная стратегия; пер с англ. СПб. : Питер. 1999. 416с.
45. Ансофф И. Стратегическое управление; пер. с англ. М. : Экономика. 1989. 519 с.
46. Білінська М.М. Розбудова спроможності державної служби до управління змінами для підтримки реформ в Україні. Київ : НАДУ, 2017. 60 с.
47. Боковикова Ю.В. Підходи до управління змінами на рівні територіальної громади. *Державне будівництво*. 2014. № 1. С. 8-16. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/DeVu_2014_1_4.
48. Воронков Д.К., Погорелов Ю.С. Развитие предприятия: управление изменениями та інновації : монографія. Харків : АдВА, 2009. 435 с.
49. Дзяна С.Р., Дзяний Р.Б. Теоретичні засади управління змінами в сучасних умовах. *Ефективність державного управління*. 2013. Вип. 34. С. 31-40.
50. Доклад о Целях в области устойчивого развития. 2017 г. ООН. 64 с. URL: <https://unstats.un.org/sdgs/report/2017/>
51. Енциклопедичний словник з державного управління ; уклад. : Ю.П. Сурмін, В.Д. Бакуменко, А. М. Михненко та ін. ; за ред. Ю. В. Ковбасюка, В. П. Трощинського, Ю. П. Сурміна. Київ : НАДУ. 2010. 820 с.
52. Євмешкіна О.Л. Використання законів і закономірностей державного управління у державному стратегічному плануванні. *Аспекти публічного управління*. 2016. Т. 4. № 3. С. 5-11.
53. Євмешкіна О.Л. Державне стратегічне планування як системна діяльність. *Теоретичні та прикладні питання державотворення*. 2016. № 18. С. 9-18.
54. Карташов Є.Г. Державне управління стійкістю регіональних еколого–економічних систем: теорія, методологія, практика : монографія. Київ: ТОВ «ДКС Центр», 2015. 378 с.
55. Карташов Є.Г. Децентралізаційна реформа в Україні у контексті європейської інтеграції. Київ : Освіта України, 2018. 250 с.
56. Качний О.С. Стратегічне планування як один із найсучасніших методів державного управління регіональним соціально-економічним розвитком. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2018. № 2. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1182>.
57. Коритько Т.Ю. Стратегічне планування соціально-економічного розвитку регіону. *Стратегія і механізми регулювання промислового розвитку*. 2012. № 4. С. 152-153.
58. Кужда Т.І., Сороківська О.А., Мосій А.Б. Теоретичні аспекти управління змінами в публічній організації. *Науковий вісник Херсонського держ. ун-ту*. Серія «Економічні науки». 2017. Вип. 26. Ч. 2. С. 40-43.
59. Куйбіда В.С., Білоконь Ю.М. Територіальне планування в Україні: європейські засади та національний досвід. Київ : Логос, 2009. 108 с.
60. Кукса І. Стратегічне планування соціально-економічного розвитку регіону. *Вісник Східноукраїнського національного університету ім. В. Даля*. 2016. №17 (171). С. 218-224.
61. Кухленко О.В., Гончарова Г.М., Кирилко Н.М. Управління змінами в муніципальній діяльності України. *Фінансовий простір*. 2017. № 1(25). С. 43-47.

62. Лавриненко В. Суть та теоретичне обґрунтування основних понять системи управління змінами в органах публічної влади. *Актуальні проблеми державного управління*. 2016. № 1(65). С. 20-24.

63. Несторівська група. Візія України–2025: Договір Гідності заради сталого розвитку. 12 с. URL: <http://nestorgroup.org/wp-content/uploads/2015/02/Strategic-vision-NestorGroup.pdf>.

64. Регіональні цільові програми в контексті становлення політики регіонального розвитку: Аналітична записка; авт. кол.: О. Софій, Т. Баранецький. URL: dialog.lviv.ua/wp-content/uploads/2017/07/Regionalni-tsilovi-programi1.pdf.

65. Розвиток управління проектами економічного та соціального спрямування в умовах суспільно-політичних трансформацій : колективна монографія; / [Алейнікова О.В., Букорос Т.А., Дубініна О.В. та ін.]; за ред. Алейнікової О. В.; К.: Вид-во Інституту обдарованої дитини НАПН України, 2018. 282 с.

66. Романюк С.А. Теорія та практика стратегічного управління : монографія. Київ : НАДУ, 2019. 232 с.

67. Серьогін С.М. Управління стратегічним розвитком об'єднаних територіальних громад: інноваційні підходи та інструменти / С. М. Серьогін, Ю.П. Шаров, Є.І. Бородін, Н.Т. Гончарук [та ін.]. Дніпро: ДРІДУ НАДУ, 2016. 278 с.

68. Чикаренко І.А. Формування системи управління інноваційним розвитком територіальних громад : монографія. Дніпропетровськ : ДРІДУ НАДУ, 2014. 338 с.

69. Шпильова В.О. Стратегія та фактори конкурентоспроможності регіону *Зб. наук. праць Черкаського державного технологічного університету*. 2015. Вип. 40. Ч.IV. С.141-146.

70. Kovtun Oksana, Opalenko Alla, Ivanylova Oksana. Assessment of the economy structural changes based on the consistency. M3E2-EEMLPPEED, *Experimental Economics and Machine Learning for Prediction of Emergent Economy Dynamics. Ceur Workshop Proceedings*. Vol 2422. (2019) URL: <http://ceur-ws.org/Vol-2422/paper03.pdf>.

71. Kovtun Oksana, Danylchuk Hanna, Opalenko Alla. Assessment of the structural changes under transition of Ukraine towards postindustrial economy. *Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького*. Серія «Економічні науки». 2019. Випуск 4. С. 101-112. DOI: <https://doi.org/10.31651/2076-5843-2019-4-101-112>.

72. Serhieieva Liudmyla, Kovtun Oksana, Opalenko Alla, Ivanylova Oksana. Structural shifts in the system of higher education of Ukraine in the realm of the specialists supply for the national economy. *International Journal of Industrial Engineering & Production Research*. Volume 31. Issue 4 (11-2020) URL: <http://ijiepr.iust.ac.ir/article-1-1136-en.html>.

Підручники та посібники

73. Ашмарина С.И. Управление изменениями : учеб. пособ. М. : Рид Групп, 2011. 208 с.

74. Берданова О.В, Вакуленко В.М.. Стратегічне планування регіонального розвитку : навч. посіб. Київ : Вид-во НАДУ, 2007. 96 с.

75. Берданова О.В. Вакуленко В.М. Стратегічне планування місцевого розвитку : навч. посіб. Київ : София-А, 2012. 87 с.

76. Берданова О.В. Вакуленко В.М., Тертичка В.В. Стратегічне планування : навч. посіб. Київ; Львів : ЗУКЦ, 2008. 137 с.

77. Борисевич С.О. Стратегічне планування : Енциклопедія державного управління : [у 8 т.]. ; наук.-ред. колегія : Ю.В. Ковбасюк (голова) та ін. Київ : НАДУ, 2011. Т. 4. 648 с.

78. Васильченко Г., Парасюк І., Єременко Н. Планування розвитку територіальних громад : навч. посіб. для посадових осіб місцевого самоврядування. Київ : ТОВ «Підприємство «ВІ ЕН ЕЙ», 2015. 256 с.

79. Довгань Л.Є., Каракай Ю.В., Артеменко Л.П.. Стратегічне управління : навч. посіб.; 2-ге вид. Київ : ЦУЛ, 2011. 440 с.
80. Євроатлантичне співробітництво та міжнародні організації : навч. посіб. / [Деменко О.Ф., Демчук П.О., Калениченко Р.А. та ін.]; під ред. Пошедіна О.І. Київ : НУОУ, 2011. 296 с.
81. Иванова Е.А. Управление изменениями : учеб. пособ. М. : МГУПС (МИИТ), 2014. 167 с.
82. Інструменти регіонального розвитку в Україні : навч. посіб. / авт. кол.: О. В. Берданова, Г. А. Борщ, В. М. Вакуленко та ін. ; за ред. О. В. Берданової, В. М. Вакуленка. Київ : НАДУ, 2013. 310 с.
83. Кожевина О.В. Управление изменениями : учеб. пособ. М. : Инфра-М, 2012. 286 с.
84. Кузык Б.Н. Кушлин В.И., Яковец Ю.В.. Прогнозирование, стратегическое планирование и национальное программирование : учебник. М. : Экономика, 2011. 604 с.
85. Регіональне управління : підручн. ; за заг. ред. Ю.В. Ковбасюка, В.М. Вакуленка, М.К. Орлатого. Київ : НАДУ, 2014. 740 с.
86. Сороко В.М. Результативність та ефективність державного управління і місцевого самоврядування : навч. посіб. Нац. акад. держ. упр. при Президенті України. Київ : НАДУ, 2012. 260 с.
87. Стратегічне планування : навч. посіб. / М. А. Латинін, Т. М. Лозинська, І. В. Дунаєв; за заг. ред. д.е.н., проф. О. Ю. Амосова. Харків : Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр», 2012. С. 32-34.
88. Стратегічне управління : навч. посіб. / В.І. Щелкунов, В.М. Загорулько, С.М. Подреза [та ін.]. Київ : НАУ, 2012. 352 с.
89. Тертичка В. В. Стратегічне управління: підручник. Київ : «К.І.С.», 2017. 932 с.
90. Толуб'як В.С., Королюк Ю.Г., Дудкіна О.П., Попович Т.М. Стратегічне управління : навч.-метод. посіб. Тернопіль : ТНЕУ, 2018. 213 с.
91. Управління регіональним розвитком / С.М. Серьогін, Т.О. Савостенко, І.Е. Польська [та ін.]; за заг. ред. О.Ю. Бобровської, Т. О. Савостенко. Дніпропетровськ : ДРІДУ НАДУ, 2010. 168 с.
92. Шаров Ю.П., Маматова Т.В., Чикаренко І.А. Науково-методичне забезпечення управління місцевим розвитком на засадах інноваційного менеджменту : наук. Розробка. Київ : НАДУ, 2014. 80 с.
93. Шевченко І.Б. Управління змінами : навч. посіб. для студ. вищих навч. закладів. Київ : НТУ «КПІ» Політехніка, 2015. 231 с.
94. Ястремська О.М., Мажник Л.О. Публічне адміністрування : навч. посіб. Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. 132 с.

Закони України та інші нормативно-правові акти

19. Національна економічна стратегія 2030. URL: <https://nes2030.org.ua/>
20. Про державні цільові програми : закон України від 18.03.2004 р. №1621-IV. *Законодавство України* : база даних / Верхов. Рада України. Дата оновлення: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1621-15#Text>.
21. Про державну службу : закон України від 10.12.2015 р. №889-VIII. *Законодавство України* : база даних / Верхов. Рада України. Дата оновлення: 24.10.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19#Text>.
22. Про доступ до публічної інформації : закон України від 13.01.2011 р. №2939-VI. *Законодавство України* : база даних / Верхов. Рада України. Дата оновлення: 01.01.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17#Text>.
23. Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки : постанова КМУ України від 05.08.2020 р. №695. *Законодавство України* : база даних / Верхов. Рада України. Дата оновлення: 05.08.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/695-2020-%D0%BF#Text>.

24. Про затвердження Методики розроблення, проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації регіональних стратегій розвитку та планів заходів з їх реалізації : Наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 31.03.2016 р. №79. *Законодавство України* : база даних / Верхов. Рада України. Дата оновлення: 16.06.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0632-16#Text>.

25. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо формування регіональних стратегій розвитку : наказ Міністерства економіки з питань Європейської інтеграції від 29.07.2002 р. № 224. *Законодавство України* : база даних / Верхов. Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0224569-02#Text>.

26. Про затвердження Порядку розроблення регіональних стратегій розвитку і планів заходів з їх реалізації, а також проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації зазначених регіональних стратегій і планів заходів : Постанова КМУ № 932 від 11.11.2015 р. *Законодавство України* : база даних / Верхов. Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/932-2015-%D0%BF#Text>.

27. Про затвердження Порядку розроблення та виконання державних цільових програм : постанова КМУ України від 31.01.2007 р. №106. *Законодавство України* : база даних / Верхов. Рада України. Дата оновлення: 17.09.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/106-2007-%D0%BF#Text>.

28. Про розроблення прогнозних і програмних документів економічного і соціального розвитку та складання проєктів Бюджетної декларації та державного бюджету: постанова КМУ від 26.04.2003 р. № 621. *Законодавство України* : база даних / Верхов. Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/621-2003-%D0%BF#Text>.

29. Про Стратегію сталого розвитку «Україна – 2020» : указ Президента України від 12.05.2015 р. № 5/2015. *Законодавство України* : база даних / Верхов. Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5/2015#Text>.

30. Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року : розпорядження КМУ від 14 грудня 2016 р. № 988-р. *Законодавство України* : база даних / Верхов. Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/988-2016-%D1%80#Text>.